

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „A“ IR X SKUNDO PRIEŠ PACIENTŲ SVEIKATAI PADARYTOS ŽALOS NUSTATYMO KOMISIJĄ

2024 m. balandžio 16 d. Nr. 4D-2023/1-624

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo uždarnosios akcinės bendrovės „A“ ir X (toliau tekste ir citatose bendrai kartu – Pareiškėja, Pareiškėjos) atstovės advokatės I. P. (toliau tekste ir citatose – Atstovė) skundą (toliau tekste – Skundas) ir Skundo papildymus dėl Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos (toliau tekste ir citatose – Komisija) veiksmų (neveikimo), nagrinėjant žalos atlyginimo klausimą Pareiškėjų atžvilgiu.

2. Atstovė Skunde rašo:

2.1. „2022 m. liepos 7 d. pacientė [...] [*vardas ir pavardė žinomi*] (toliau [tekste ir citatose] – Pacientė) Komisijai pateikė prašymą dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo (toliau [tekste ir citatose] – Prašymas). Prašyme Pacientė nurodė, jog sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje padaryta žala – UAB „B“ ir UAB „A“ [...], o asmens sveikatos priežiūros specialistas, kuriam teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas padaryta žala – gyd. odontologė ortodontė X [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2023 m. vasario 28 d. Pareiškėjos gavo Komisijos pranešimą [...], jog Pacientės Prašymas bus nagrinėjamas 2023 m. kovo 8 d.“

2.3. „2023 m. kovo 8 d. Komisijos posėdyje Komisija pasiūlė Pacientei pateikti prašymą dėl Prašymo nagrinėjimo stabdymo, iki kol Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau [tekste ir citatose] – VASPVT) pateiks Pacientei teiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės patikrinimo išvadą, taip pat Komisija Pacientei pasiūlė pateikti papildomą prašymą dėl kitų gydytojų veiksmų, tačiau termino prašymo pateikimui nenustatė, tokiu būdu sudarė galimybę vilkinti Prašymo nagrinėjimo procesą.“

2.4. „2023 m. kovo 9 d. Pareiškėjų Atstovė Komisijai pateikė prašymą [...] 1) pateikti Pacientės Komisijai pateiktus dokumentus, pilna apimtimi; 2) pateikti 2023 m. kovo 8 d. Komisijos nuotolinio posėdžio garso įrašą; 3) nustatyti Pacientei ne ilgesnį nei 7 kalendorinių dienų terminą papildomiems prašymams pateikti, jeigu tokių prašymų ji turėtų.“

„[...] Komisija į šį prašymą atsakė tik formaliai, nepaaiškino ir neargumentavo kuo iš tiesų remiantis neteikia Pareiškėjų prašomos informacijos“.

2.5. „2023 m. kovo 14 d. Komisijos sekretorė [...] pateikė pranešimą, jog atsižvelgiant į Pacientės 2023 m. kovo 13 d. prašymą stabdyti pareiškimo nagrinėjimą, Prašymo nagrinėjimas yra stabdomas ir Prašymo nagrinėjimas bus atnaujintas gavus Pacientės prašymą atnaujinti Prašymo nagrinėjimą, t. y., į Pacientės prašymą buvo sureaguota/atsakyta per 1 dieną. Tuo tarpu į Pareiškėjų Atstovės ankstesnį nei Pacientės paklausimą (kovo 9 d.) atsakymo nepateikė ir Pacientei papildomų prašymų pateikimui nenustatė jokių terminų.“

2.6. „2023 m. kovo 15 d. Komisija Pareiškėjoms nurodė terminą per 10 darbo dienų pateikti Pacientės ligos istoriją, nors Pacientės Prašymo nagrinėjimas buvo sustabdytas dar kovo 14 d.“

2.7. „2023 m. kovo 16 d. Komisijos sekretorė [...], po Pareiškėjų Atstovės 2023-03-15

papildomo prašymo el. paštu, pateikė atsakymą, [...], t. y. Komisija nei bylos dokumentų, nei posėdžio garso įrašo Pareiškėjoms nepateikė [...].“

2.8. „[...] 2023 m. kovo 17 d. Pareiškėjų Atstovė Komisijai pateikė pakartotinį prašymą į 2023-03-16 raštą [...], kuriame [...] išdėstė išsamius prašymo motyvus ir prašė 1) atsakyti ar šioje byloje nebuvo pateikta jokių kitų, ne medicininių, dokumentų iš Pacientės pusės 2) pateikti 2023 m. kovo 8 d. Komisijos nuotolinio posėdžio garso ir vaizdo išrašą el. paštu, atsižvelgiant į tai, kad teisės aktai nenumato ribojimų tokius duomenis pateikti.“

2.9. „2023 m. kovo 27 d., t. y. dar po 10 dienų, Komisijos sekretorė [...] pateikė formalų atsakymą, tačiau nurodė, jog teikia Pacientės Komisijai pateiktus papildomus, ne medicininius dokumentus, o 2023 m. kovo 8 d. posėdžio garso įrašą atsiųs registruotu paštu.“ Komisija „neišdėstė argumentų, kodėl pagal 2023 m. kovo 9 d. prašymą informacijos neteikė, o štai pagal 2023 m. kovo 17 d. pakartotinį prašymą informaciją pateikė.“

2.10. „2023 m. gegužės 2 d. Komisijos sekretorė [...] informavo, jog 2023-04-28 gavo Pacientės 2023-04-27 prašymą atnaujinti Prašymo nagrinėjimą. Nurodė, jog apie Prašymo nagrinėjimą informuos papildomai.“

2.11. „2023 m. gegužės 12 d. Pareiškėjos gavo Komisijos pranešimą, kuriame nurodoma, jog Pacientės Prašymas bus svarstomas 2023 m. gegužės 23 d.“

2.12. „2023 m. gegužės 23 d. Komisijos nuotoliniame posėdyje dalyvavo Pareiškėjų Atstovė ir Komisijos nariai, nei Pacientė, nei į bylos nagrinėjimą įtrauktas gydytojas [...] prie posėdžio neprisijungė. Šio posėdžio metu Komisija Pareiškėjų Atstovei jokių papildomų klausimų neturėjo.“

2.13. „2023 m. gegužės 29 d. Pareiškėjos gavo Komisijos sekretorės [...] pasirašytą pranešimą, kuriuo informuojama, jog Komisija 2023 m. gegužės 23 d. posėdžio metu nusprendė papildomai kreiptis į gydytojus ekspertus dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti. Gavus gydytojų ekspertų išvadas, procesas bus atnaujinamas. Atsakyme nebuvo pateikta jokios informacijos, dėl kokių ginčo aplinkybių nutarta kreiptis į ekspertus.“

2.14. „2023 m. gegužės 31 d. Pareiškėjų Atstovė Komisijai pateikė prašymą dėl informacijos suteikimo, kuriuo nurodė, jog Pacientės Prašymo nagrinėjimas trunka beveik 11 (vienuolika) mėnesių (kai įstatymai numato maksimalų 5 (penkių) mėnesių terminą), [...] prašė nurodyti dėl kokių priežasčių yra atnaujintas Pacientės Prašymo nagrinėjimas ir papildomai kreipiamasi į gydytojus ekspertus, kai Komisija posėdžio metu net jokių klausimų atstovei neturėjo.“

2.15. „2023 m. birželio 6 d. Pareiškėjos gavo Komisijos sekretorės [...] atsakymą, kuriame [...] nieko neatsakytą į pateiktą paklausimą, siekiant suvokti, kas vyksta procese.“

3. Skunde Seimo kontrolierės prašoma:

„ištirti ir įvertinti šiame Skunde nurodytas aplinkybes dėl Komisijos pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo, nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo vilkinimo, nagrinėjant Pacientės Prašymą dėl žalos atlyginimo Pareiškėjų atžvilgiu. Nustaćius pažeidimus, imtis atitinkamų priemonių kompetencijos ribose, kad ateityje nesikartotų analogiški pažeidimai mūsų ir kitų asmenų atžvilgiu.“

4. Atstovė 2023 m. rugsėjo 7 d. Skundo papildyme rašo:

4.1. „Komisija ir toliau vilkina Pacientės Prašymo nagrinėjimą, o būtent:

4.1.1. „2023 m. liepos 10 d. Komisija Pareiškėjai atsiuntė raštą, kuriuo informuojama, kad Pacientės pareiškimas bus svarstomas Komisijos posėdyje 2023 m. liepos 17 d. [...]. Kartu su šiuo raštu buvo atsiųsta ekspertės gydytojos ortodontės [...] 2023 m. birželio 26 d. išvada, kurioje aiškiai yra atsakyta į Komisijos klausimus“.

4.1.2. „2023 m. liepos 17 d. Komisijos posėdžio metu dalyvavo tik Pareiškėjų Atstovė, Komisija posėdį vedė itin formaliai. Komisijos posėdžio metu neinformavo, jog Komisijai trūksta papildomų duomenų, siekiant priimti sprendimą, Pareiškėjų Atstovei papildomų klausimų taip pat neturėjo“. „[...] Komisija nurodo, kad 2023 m. liepos 17 d. Komisijos posėdžio metu nusprendė papildomai kreiptis į ekspertę dėl papildomos informacijos gavimo, atkreipiamas dėmesys, jog [...] Komisijos nariai posėdžio metu, dalyvaujant Pareiškėjų Atstovei, tokio sprendimo nepriėmė.“

4.1.3. „2023 m. liepos 21 d. Komisija Pareiškėjai atsiuntė raštą, kuriuo informavo, jog „Komisija, siekdama objektyviai ir visapusiškai išnagrinėti Pareiškėjos prašymą, posėdžio metu nusprendė gauti iš ekspertės papildomą informaciją“.

4.1.4. „2023 m. rugpjūčio 23 d. Pareiškėjos Atstovė Komisijai pateikė laišką [...], kuriuo, atsižvelgiant į tai, kad praėjo mėnesis nuo Komisijos rašto, prašė nurodyti kokie veiksmai šiuo metu yra atliekami Komisijoje dėl Pacientės pareiškimo bei atsakyti kada planuojama atnaujinti Pacientės pareiškimo nagrinėjimą. Į šį laišką Pareiškėjų Atstovei nebuvo atsakyta.“

4.1.5. „2023 m. rugpjūčio 30 d. Pareiškėjos Atstovė gavo Komisijos raštą [...], kuriuo informuojama, jog Pacientės pareiškimas bus svarstomas Komisijos posėdyje 2023 m. rugsėjo 7 d. Taip pat su šiuo raštu yra pateiktas 2023 m. rugpjūčio 13 d. ekspertės gydytojos ortodontės [...] papildomos informacijos pateikimas.“

4.2. „Be kita ko, apie sprendimą dėl papildomos informacijos kreiptis į ekspertę, Komisija Pareiškėjas informavo 2023 m. liepos 21 d., o pagal rašto dėl pasikreipimo į ekspertę detalius metaduomenis matyti, kad raštas [...] užregistruotas ir ekspertei išsiųstas tik 2023 m. rugpjūčio 7 d. T. y. nors esą Komisija jau 2023 m. liepos 17 d. priėmė sprendimą papildomai kreiptis į ekspertę, tačiau į ją kreipėsi tik po 15 (penkiolikos) darbo dienų.“

4.3. „[...] Komisija 2023 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. PŽK-2-1413 ekspertei uždavė apibendrinantį klausimą „Į klausimą „Ar toks gydymo metodas yra patvirtintas LT medicinos protokoluose?“ atsakė Taip. Prašome pagrįsti, Pacientei buvo taikomas gydymas pagal „VieSID“ metodiką, kur jis yra patvirtintas, prašome nurodyti šaltinį.“ (toliau – Apibendrinantis klausimas). Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų [...] 7.3 papunktyje yra įtvirtinta, kad Komisija, vykdydama savo funkcijas, turi teisę kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus (ekspertus) dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo. Šiuo atveju, Komisija suformulavusi Apibendrinantį klausimą, peržengia savo kompetencijos ribas, užduoda ekspertui klausimą, nesusijusį su eksperto specialiosiomis žiniomis, o iš esmės prašo nurodyti teisės aktus. Tokiais savo veiksmais, Komisija piktnaudžiauja jai suteiktomis teisėmis, savarankiškai nevertina bylos medžiagos atitikties teisės aktams.“

5. Atstovė 2023 m. rugsėjo 15 d. Skundo papildyme rašo:

5.1. „2023 m. rugsėjo 7 d. vyko Komisijos posėdis, kuriame buvo svarstomas [...] Pacientės Prašymas. Pati Pacientė prie jos Prašymo nagrinėjimo nebuvo prisijungusi, nuomonės ar papildomų prašymų nepateikė.“

5.2. „2023 m. rugsėjo 15 d. Pareiškėjų Atstovė gavo 2023 m. rugsėjo 14 d. Komisijos raštą, kuriuo informuojama, kad Komisija, siekdama objektyviai ir visapusiškai išnagrinėti Pacientės Prašymą, posėdžio metu nusprendė kreiptis į ekspertą gydytoją odontologą ortopedą dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti [...]“

5.3. „Pažymėtina, kad Komisijos nagrinėjamoje byloje jau yra gauta VASPVT išvada, taip pat trys ekspertų išvados, kuriose aiškiai ir nedviprasmiškai konstatuota, kad Pareiškėjos sveikatos priežiūros paslaugas teikę gydytojai Lietuvos medicinos normų ir kitų teisės aktų nuostatų nepažeidė, tačiau Komisijai vis nepakanka duomenų priimti sprendimą, taip pat į vieną ekspertę buvo kreipiamasi ir papildomai su patikslinamaisiais klausimais, ko pasekoje Pacientės Prašymo nagrinėjimas užtruko daugiau nei metus laiko.“

5.4. „[...] Komisijai nusprendus kreiptis į papildomą ekspertą, Komisija objektyvių pasikreipimo priežasčių nenurodo. [...] nėra aišku, dėl kokių priežasčių, jau surinkus duomenis byloje, buvo nuspręsta papildomai kreiptis į gydytoją ekspertą, kadangi ekspertė [...] jau 2023 m. birželio 26 d. išvadoje pažymėjo, jog esant poreikiui išanalizuoti atvejį detaliau iš odontologijos ortopedijos specializacijos pusės, ji siūlo papildomai kreiptis į gyd. odontologą ortopedą. Tačiau Komisija į minėtos specializacijos ekspertą nesikreipė, paskyrė Komisijos posėdį 2023 m. liepos 17 d., o po posėdžio nusprendė pakartotinai kreiptis į tą pačią ekspertę [...]. Tuomet, Komisija gavusi papildomas minėtos ekspertės išvadas, paskyrė Komisijos posėdį 2023 m. rugsėjo 7 d. ir tik tada (beveik po 3 mėn. nuo ekspertės rekomendacijos) nusprendė kreiptis į ekspertą gydytoją odontologą ortopedą. Darytina išvada, kad Komisijos pareigūnai grubiai vilkina priimti sprendimą ir

atlikti savo pareigas, pažeidžia gero administravimo principą.“

6. Atstovė 2023 m. spalio 18 d. Skundo papildyme rašo:

6.1. „[...] Komisija 2023 m. rugsėjo 7 d. posėdžio metu nusprendė papildomai kreiptis į ekspertą gydytoją odontologą ortopedą dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui. [...] [...] 2023 m. rugsėjo 20 d. Pareiškėjų Atstovė [...] prašė Komisijos pateikti Komisijos pateiktus klausimus ekspertui gydytojui odontologui ortopedui, jog Pareiškėjos ir jų Atstovės, susipažinusios su šiais klausimais, turėtų galimybę užduoti papildomus klausimus Komisijos pasirinktam ekspertui gydytojui odontologui ortopedui ir taip būtų išvengta dar vieno kreipimosi į ekspertus dėl papildomos ekspertizės. [...] Į šį prašymą Komisija nesureagavo ir neatsakė iki šios dienos, taip Pareiškėjoms nesuteikdama galimybės užduoti klausimų ekspertams. [...]“

6.2. „2023 m. spalio 16 d. Pareiškėjų Atstovė iš Komisijos gavo pranešimą, kuriuo informuojama, jog Pacientės pareiškimas bus svarstomas 2023 m. spalio 24 d. 13:20 val. posėdyje. Kartu su šiuo raštu Komisija pateikė klausimus, užduotus gydytojui ekspertui, bei 2023 m. spalio 3 d. gydytojo eksperto atsakymus, t. y. klausimus ekspertui pateikė jau po to, kai ekspertas į juos atsakė ir pateikė savo išvadą.“

6.3. „[...] Komisija ekspertui užduoda klausimus, nesusijusius su eksperto kompetencija bei jo turimomis specialiosiomis žiniomis, Komisija peržengia savo kompetencijos ribas ir eksperto prašo atsakyti ne į medicininius specialių žinių reikalaujančius klausimus, o tiesiogiai teisinių žinių reikalaujančius klausimus [...]“ „[...] Komisija be jokio objektyvaus pagrindo, nesilaikydama teisės aktų reikalavimų, vis pakartotinai kreipiasi į ekspertus, neįsigilinsi į atvejo esmę netinkamai formuluoja klausimus [...]“ „Reikia pažymėti, jog 2023 m. spalio 24 d. numatytas Komisijos posėdis jau bus 6 (šeštas) ar 7 (septintas) šio Pacientės atvejo nagrinėjimo posėdis, nėra suprantama dėl kokių priežasčių Komisija organizuoja tokį kiekį posėdžių šio atvejo tyrimui, kadangi posėdžių metu Komisija posėdžio dalyviams papildomų klausimų neužduoda, objektyviai Komisija klausimų turėjo tik pirmame Komisijos posėdyje, o vėliau posėdžiai vyko vien tik formaliai. Pažymėtina ir tai, jog prieš kiekvieną Komisijos posėdį Pareiškėjų Atstovė privalo ruošti bylos nagrinėjimui, o tai Pareiškėjoms sukelia neigiamus finansinius nuostolius.“

7. Atstovė 2024 m. vasario 23 d. el. laišku, be kita ko, pateikė šią papildomą informaciją:

„Komisijos pareigūnai, nesant jokioms kontrolės priemonėms jų atžvilgiu, sėkmingai ir toliau veikia nesilaikydami aukščiau nurodytų nuostatų, ir šiai dienai dar daugiau – jie paprasčiausiai ignoruoja mūsų teiktus paklausimus dėl viešos ir aktualios teisinių paslaugų teikimui informacijos pateikimo dėl jų, kaip Komisijos, nagrinėto ginčo. T. y. atsakymo nepateikia jokio: nei teigiamo, nei neigiamo, niekaip nereaguoja ir į pakartotinius priminimus, kad atsakymai nėra gauti.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

8. Atstovė su Skundu ir jo papildymais pateikė šiuos dokumentus, kuriuose nurodyta toliau pateikiama informacija:

8.1. Komisijos atsakyme į Atstovės 2023 m. kovo 9 d. prašymą (pažymos 2.4 ir 2.6 papunkčiai) nurodyta:

„[...] vadovaujantis Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo [...] tvarka, medicinos dokumentai nei prašymą pateikusiam asmeniui, nei įstaigai, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, neteikiami.

[...] jeigu turite poreikį susipažinti su Komisijos posėdžio metu darytu nuotolinio posėdžio įrašu, su juo susipažinti galite Komisijos sekretoriatare – posėdžių įrašai nėra persiunčiami ar kitokiu būdu platinami.

Įvertinus Jūsų pastabas nustatyti pareiškėjai ne ilgesnį kaip 7 kalendorinių dienų terminą papildomiems prašymams pateikti, pažymime, jog Komisija 2023-03-14 gavo Pacientės 2023-03-13

prašymą stabdyti pareiškimo nagrinėjimą, apie tai Jus informavome 2023-03-14 raštu Nr. PŽK-2-438. Pareiškimo nagrinėjimas bus atnaujintas gavus Pacientės prašymą atnaujinti pareiškimo nagrinėjimą.

Primename, jog Komisijos posėdžio metu buvo nuspręsta prašyti UAB „A“ pateikti Pacientės ligos istoriją. Apie tai informavome Jus nuotolinio posėdžio metu. Labai prašome pateikti posėdžio metu prašytą informaciją kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų.

[...] Komisija [...] 2022-07-08 raštu Nr. PŽK-2-883 kreipėsi į UAB „A“ su prašymu pateikti [...] dokumentus [...], reikalingus prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti. [...]. Komisijos prašyta informacija iš UAB „A“ galiausiai gauta tik 2022-11-18, t. y., praėjus daugiau nei 4 mėnesiams po Komisijos pirminio prašymo pateikti 2022-07-08 rašte Nr. PŽK-2-883 nurodytą informaciją.“

8.2. Komisijos 2023 m. kovo 27 d. atsakyme į Atstovės 2023 m. kovo 17 d. prašymą (pažymos 2.9 papunktis) nurodyta:

„[...] Atsižvelgiant į Jūsų prašymą, teikiame pareiškėjos Komisijai pateiktus papildomus, ne medicininius, dokumentus.

Taip pat norime informuoti, kad dėl Komisijos posėdžio garso ir vaizdo įrašo dydžio ir apimties, elektroniniu paštu perduoti įrašo nėra galimybės. Komisijos posėdžio įrašas Jums bus pateiktas per pašto kurjerių tarnybas Jūsų nurodytu adresu [...].“

8.3. Komisijos 2023 m. gegužės 29 d. rašte (pažymos 2.13 papunktis), adresuotame Atstovei ir Pareiškėjoms, nurodyta:

„Informuojame, kad Pacientės pareiškimas buvo svarstomas Komisijos posėdyje 2023 m. gegužės 23 d.

Komisija, siekdama objektyviai ir visapusiškai išnagrinėti Pareiškėjos Prašymą, posėdžio metu nusprendė papildomai kreiptis į gydytojus ekspertus dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti.

Gavę gydytojų ekspertų išvadas, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą ir raštu informuosime apie nagrinėjimo datą ir laiką. Atsiųsime Komisijos teiktus klausimus ir gydytojų ekspertų išvadas.“

8.4. Komisijos 2023 m. birželio 6 d. atsakyme Atstovei (pažymos 2.15 papunktis) nurodyta:

„[...] Informuojame, kad Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimas atnaujintas Pareiškėjai pateikus prašymą atnaujinti jos Prašymo nagrinėjimą Komisijoje. Į ekspertus kreiptasi vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 26 straipsnio 6 dalimi – esant poreikiui gauti išvadas, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios.“

8.5. Komisijos 2023 m. liepos 21 d. rašte, adresuotame, be kitų, Pacientei ir Pareiškėjoms (pažymos 4.1.3, 4.3–4.4 papunkčiai), nurodyta:

„Informuojame, kad Pacientės pareiškimas buvo svarstomas Komisijos posėdyje 2023 m. liepos 17 d.

Komisija, siekdama objektyviai ir visapusiškai išnagrinėti Pareiškėjos prašymą, posėdžio metu nusprendė gauti iš ekspertės papildomą informaciją.

Gavę reikalingą informaciją, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą ir raštu informuosime apie nagrinėjimo datą ir laiką. Atsiųsime Komisijos teiktus klausimus ir gydytojų ekspertų išvadas.“

8.6. Atstovės el. laiške Komisijai (pažymos 4.1.4 papunktis) nurodyta:

„[...] 2023 m. liepos 21 d. Klientas gavo Komisijos raštą Nr. PŽK-2-1345, kuriuo Klientas buvo informuotas, kad Komisija nusprendė gauti iš ekspertės papildomą informaciją. Nors praėjo 1 (vienas) mėnuo, iki šios dienos apie Pareiškėjos pareiškimo nagrinėjimo atnaujinimą Klientas jokios informacijos nėra gavęs. [...].

Atkreipiamas dėmesys, jog nagrinėjamu atveju, Pareiškėja Prašymą Komisijai pateikė 2022 m. liepos 7 d., kas reiškia, kad Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimas trunka daugiau kaip 1 metus ir 1 mėnesį, akivaizdu, kad Komisija grubiai nesilaiko pareiškimo nagrinėjimo terminų ir vilkina sprendimo priėmimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome:

- nurodyti kokie veiksmai šiuo metu yra atliekami Komisijoje dėl Pareiškėjas pareiškimo;
- kada planuojama atnaujinti Pareiškėjas pareiškimo nagrinėjimą.“

8.7. Komisijos 2023 m. rugpjūčio 30 d. rašte, adresuotame, be kitų, Pacientei ir Pareiškėjoms (pažymos 4.1.5 papunktis), nurodyta:

„Informuojame, kad Pacientės pareiškimas bus svarstomas Komisijos posėdyje 2023 m. rugsėjo 7 d. 13.20 val. [...].“

8.8. Komisijos 2023 m. rugsėjo 14 d. rašte (pažymos 5.2 papunktis) nurodyta:

„Informuojame, kad Pacientės pareiškimas buvo svarstomas Komisijos posėdyje 2023 m. rugsėjo 7 d.

Komisija, siekdama objektyviai ir visapusiškai išnagrinėti Pareiškėjos prašymą, posėdžio metu nusprendė kreiptis į ekspertą gydytoją odontologą ortopedą dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti.

Gavę gydytojų ekspertų išvadas, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą ir raštu informuosime apie nagrinėjimo datą ir laiką. Atsiųsime Komisijos teiktus klausimus ir gydytojų ekspertų išvadas.“

8.9. Pareiškėjų Atstovės 2023 m. rugsėjo 20 d. prašyme (pažymos 6.1 papunktis) Komisijai nurodyta:

„[...] 3. Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatuose [...] nėra įtvirtinto draudimo, iš anksto sužinoti kokie klausimai ekspertams yra teikiami bei nėra draudimo, jog klausimus ekspertams teiktų ir bylos šalys. [...]. 5. Apibendrinus išdėstyta, prašome: - pateikti informaciją apie Komisijos pateiktus klausimus ekspertui gydytojui odontologui ortopedui.“

9. Siekdama išsiaiškinti Skunde ir jo papildymuose aprašytas aplinkybes, Seimo kontrolierė raštu ne kartą kreipėsi į Komisiją, prašydama pateikti informaciją ir ją pagrindžiančius dokumentus, reikalingus Skundo nagrinėjimui.

10. Komisijos 2023 m. rugpjūčio 17 rašte Nr. PŽK-2-1422 Seimo kontrolierei nurodyta ši informacija, patvirtinta atitinkamais dokumentais:

10.1. „[...] paaiškiname, kad Pacientės Prašymas, atsižvelgiant į tai, kad Pacientei paslaugos buvo teiktos 2018 m. – 2022 m., nagrinėjamas tiek pagal Įstatymo [*Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas*] nuostatas, kurios galiojo iki 2019-12-31, tiek ir pagal Įstatymo nuostatas, kurios įsigaliojo nuo 2020-01-01, kadangi Įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad iki šio Įstatymo įsigaliojimo pradėti nagrinėti prašymai dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo baigiami nagrinėti pagal iki šio Įstatymo įsigaliojimo galiojusias nuostatas bei Įstatymo Nr. I-1562 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo 8 straipsnyje numatyta, kad paciento sveikatai padaryta žala (turtinė ir neturtinė), atsiradusi iki šio Įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytų asmens sveikatos priežiūros įstaigų civilinės atsakomybės draudimo sutarčių galiojimo metu, atlyginama pagal iki šio Įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusias nuostatas“.

10.2. „2022-07-07 Komisijoje gautas Pacientės Prašymas [...]. Prašyme kaip įstaigos, kuriose galimai galėjo kilti žala, nurodoma UAB „A“ bei UAB „B“. Prašymas atitiko [...] nustatytus reikalavimus [...].“

10.3. Į prašymą „išsamiai ir nuosekliai chronologine tvarka surašyti visus veiksmus, kuriuos Komisija atliko nuo Pacientės 2022-07-07 Prašymo gavimo dienos iki 2023-03-08 Komisijos posėdžio“, atsakyta:

„2022-07-08 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-884 pareiškėja/Pacientė informuota apie jos prašymo gavimą Komisijoje. [...].“

2022-07-08 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-883 [...] UAB „B“ el. paštu [...] ir UAB „A“ [...] el. paštu [...] informuotos apie pareiškėjos Prašymo gavimą Komisijoje bei vadovaujantis Aprašo [*Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo*] 6 punktu paprašytos iki 2022-07-21 pateikti visus dokumentus [...], reikalingus Prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti. [...].“

2022-09-05 Komisijos pirmininkė (paskyrimas nuo 2022-08-18) el. paštu Komisijos sekretorės (paskyrimas nuo 2022-09-05) paprašė kuo skubiau susisiekti su atsakymų Komisijai nepateikusiomis įstaigomis [...].

2022-10-07 (reg. Nr. PŽK-1229) [...] UAB „B“ Komisijai nurodė: „[...] tokios informacijos negali suteikti, nes neturi reikiamos informacijos apie paciento gydymą ir padarytą žalą. Pacientės specialistas ir atsakingas asmuo už gydymą – gydytoja X.“

2022-10-11 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-1227 [...] UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] pakartotinai paprašytos pateikti 2022-07-08 Komisijos rašte Nr. PŽK-2-883 prašytą pateikti informaciją.

2022-10-12 UAB „B“ (reg. Nr. PŽK-1-1249) Komisijai pateikė [...] Pacientės medicininių dokumentų kopijas. Įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros specialistų paaiškinimai pagal Aprašo priede nustatytą formą nebuvo pateikti.

2022-10-13 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-1267 UAB „B“ el. p. [...] pakartotinai paprašyta pateikti įstaigos paaiškinimus apie kilusią žalą.

2022-10-13 Komisijos raštu PŽK-2-1269 Pacientė informuota, kad vyksta bendravimas su UAB „B“, UAB „A“, X, siekiant gauti Komisijai reikalingą medžiagą prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti.“

„2022-10-13 (reg. Nr. PŽK-1-1262) [...] X el. laišku nurodė: „gavau raštą, kad reikalinga pateikti VISUS su Pacientės gydymu susijusius dokumentus (kortelės kopiją, klinikos dokumentus ir t. t.). Visus šiuos dokumentus esu siuntusi 2022-07-08 mėnesį. Prašau patikslinti, ko konkrečiai šiuo metu trūksta Pacientės skundai analizuoti?“

2022-10-13 Komisijos pirmininkė susisiekė su Komisijos gaunamus dokumentus registruojančia darbuotoja, kuri nurodė, kad X minimi kaip pateikti dokumentai nebuvo gauti nei Komisijoje, nei Ministerijoje (Ministerija ir Komisija turi skirtingus registrus). [...].

2022-10-14 raštu Nr. PŽK-2-1279 [...] Komisija kreipėsi į UAB „A“ el. p. [...] ir nurodė, kad Komisija iš UAB „A“ nėra gavusi prašomų dokumentų ir, kad juos prašoma pateikti ne vėliau kaip per 5 d. d. nuo rašto gavimo.

2022-10-14 (reg. Nr. PŽK-1-1268) Komisija gavo UAB „B“ paaiškinimą apie Pacientei teiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

2022-10-18 X (reg. Nr. PŽK-1-1280) [...] el. paštu nurodė: „[...] Visus prašomus dokumentus esu pateikusi liepos-rugpjūčio mėnesiais, patikslinti, prašom, ko konkrečiai trūksta tyrimui.“

2022-10-19 raštu Nr. PŽK-2-1295 [...] Komisija kreipėsi į UAB „A“ el. p. [...].

2020-10-20 (reg. Nr. PŽK-1-1306) X Komisijai atsiuntė 2022-07-16 VASPVT adresuotą paaiškinimą dėl Pacientės skundo Nr. D4-7058, UAB „A“ su Paciente sudarytą sutartį bei Pacientės medicininių dokumentų įrašus, atspausdintus iš e. kortelės.

2022-10-26 Komisijos raštu PŽK-2-1353 [...] Pacientė, UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] informuotos apie 2022-11-07 vykiantį Komisijos posėdį. [...].

2022-11-03 Pacientė (reg. Nr. PŽK-1-1372) Komisijai pateikė papildomą med. dokumentaciją.

2022-11-07 vyko Komisijos posėdis, kuriame, įvertinus gautus dokumentus, nuspręsta pakartotinai kreiptis į UAB „A“, kad ji įstaigos vardu pateiktų tinkamos formos užpildytą atsakymą ir medicininius dokumentus bei gavus medžiagą kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus dėl išvadų, kurioms reikalingos specialios žinios, gavimo. [...].

2022-11-09 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-1394 [...] Pacientė, UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] informuotos apie 2022-11-07 priimtus sprendimus.“

„2022-11-16 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-1445 [...] Komisija kreipėsi į UAB „A“ el. p. [...].

2022-11-18 (reg. Nr. PŽK-1-1444) X pateikė asmens sveikatos priežiūros specialisto paaiškinimą ir papildomą su Pacientei teiktomis paslaugomis susijusią informaciją bei UAB „A“ civilinės atsakomybės draudimo sutarties, sudarytos 2019 m., kopiją.

2022-11-21 (reg. Nr. PŽK-1-1457) Pacientė informavo Komisiją, kad ji kreipėsi į VASPVT [...] dėl jai teiktų sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo įvertinimo.

2022-12-06 (reg. Nr. PŽK-1-1536) Pacientė pateikė Komisijai papildomus med. dokumentus.

2022-12-06 raštu PŽK-2-1551 Komisija kreipėsi dėl gydytojų specialistų ekspertinės nuomonės. [...].

2022-12-12 (reg. Nr. PŽK-1-1569) Komisijoje gauta pakartotinai UAB „A“ pateikta informacija, kuri Komisijai buvo pateikta 2022-11-18 (reg. Nr. PŽK-1-1444).

2022-12-16 (reg. Nr. PŽK-1-1605) Komisijoje gautos gydytojų specialistų išvados, kuriose nurodoma, kad atsakyti į dalį klausimų reikalinga papildoma medžiaga.

2023-01-16 (reg. Nr. PŽK-1-88) pareiškėja Komisijai į VASPVT priimamąjį pristatė papildomą medžiagą. (Nuo 2023-01-01 Komisijos sekretoriato funkcijas vykdo VASPVT darbuotojai).

2023-01-19 raštu PŽK-2-101 Komisija gydytojams specialistams pateikė Pacientės pateiktą papildomą medžiagą.

2023-02-08 (reg. Nr. PŽK-1-227) Komisijoje gautos gydytojų specialistų išvados.

2023-02-24 raštu Nr. PŽK-2-337 Komisija Pacientę, UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] informavo apie 2023-03-08 vyksiantį posėdį, kartu su kvietimu pateikdama gydytojams specialistams Komisijos užduotus klausimus ir gydytojų specialistų atsakymus.

2023-03-07 (reg. Nr. PŽK-1-367) Komisijoje gautas UAB „A“ Atstovės raštas, kuriuo Komisija informuojama apie ketinimą dalyvauti Komisijos posėdyje.“

10.4. Į prašymą „išsamiai ir nuosekliai chronologine tvarka surašyti visus veiksmus, kuriuos Komisija atliko nuo Komisijos 2023-03-08 posėdžio iki 2023-05-23 posėdžio“, atsakyta:

„2023-03-08 vyko Komisijos posėdis, kurio metu nuspręsta sulaukti Pacientės prašymo dėl pareiškimo nagrinėjimo stabdymo iki VASPVT baigs Pacientės atvejo vertinimą šioje įstaigoje bei UAB „A“ atstovei X Komisijos posėdžio metu nurodžius, kad ji Komisijai yra pateikusi ir Pacientės popierinės ligos istorijos kopiją, UAB „A“ atstovė X paprašyta ją pateikti, kadangi šių dokumentų Komisijai UAB „A“ nėra pateikusi.

2023-03-08 (reg. Nr. PŽK-1-374) Pacientė Komisijai pateikė 2023-02-25 Pacientei atliktų tyrimų duomenis.

2023-03-09 (reg. Nr. PŽK-1-384) [...] Komisijoje gautas UAB „A“ Atstovės prašymas pateikti Pacientės Komisijai pateiktus dokumentus pilna apimtimi, taip pat pateikti 2023-03-08 Komisijos nuotolinio posėdžio garso ir/ar vaizdo įrašą bei nustatyti Pacientei ne ilgesnį nei 7 kalendorinių dienų terminą papildomiems prašymams pateikti, jeigu tokių prašymų ji turėtų.

2023-03-13 (reg. Nr. PŽK-1-404) [...] Pacientė pateikė Komisijai prašymą sustabdyti jos skundo nagrinėjimą iki bus gauta VASPVT išvada bei nurodė, kad papildoma savo prašymą nauja skundžiama asmens sveikatos priežiūros įstaiga.

2023-03-14 Komisija raštu Nr. PŽK-2-438 [...] informavo Pacientę, UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] apie Pacientės Prašymo nagrinėjimo stabdymą Komisijoje. [...].

2023-03-15 (Nr. PŽK-1-416) [...] UAB „A“ Atstovė [...] kreipėsi į Komisiją, nurodydama „Klientės buvau informuota, kad Komisijoje 2023-03-13 buvo gautas Pacientės prašymas, kuris buvo išspręstas 2023-03-14, t. y. per 1 dieną. Atsižvelgiant į tai, kad dar 2023-03-09 buvo pateiktas prašymas UAB „A“, tačiau jokio atsakymo nėra gauta iki šios dienos, todėl prašytumėme Jūsų atsakymą į UAB „A“ prašymą atitinkamai pateikti kiek įmanoma greičiau.“

2023-03-16 raštu PŽK-2-450 [...] Komisija pateikė atsakymą į UAB „A“ Atstovės 2023-03-09 (reg. Nr. PŽK-1-430) prašymą. [...].

Prašymas UAB „A“ pateikti Pacientės popierinės ligos istorijos kopiją, vykdytas primenant 2023-03-08 Komisijos posėdyje išsakytą įpareigojimą.

2023-03-17 (reg. Nr. PŽK-1-430) [...] UAB „A“ Atstovė [...] pateikė Komisijai prašymą, kuriame prašoma: „atsakyti ar šioje byloje nebuvo pateikta jokių kitų, ne medicininių, dokumentų iš Pacientės pusės? pateikti 2023 m. kovo 8 d. Komisijos nuotolinio posėdžio garso ir vaizdo įrašą el. paštu [...]“.

2023-03-21 (reg. Nr. PŽK-1-443) Komisijoje gautas Pacientės/pareiškėjos prašymas, kuriame ji išdėsto savo skundo motyvus dėl trečios skundžiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

2023-03-24 Komisija raštu PŽK-2-514 [...] pateikė UAB „A“ Atstovei atsakymą į jos 2023-03-16 raštą.“

„2023-03-28 (reg. Nr. PŽK-1-497) Komisijoje gautas Pacientės patikslintas prašymas dėl trečios skundžiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

2023-04-03 (reg. Nr. PŽK-1-526) UAB „A“ atstovė X pateikė Pacientės medicinos dokumentus.

2023-04-07 (reg. Nr. PŽK-1-595) Komisijoje gautas trečios skundžiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigos atsakymas.

2023-04-28 (reg. Nr. PŽK-1-695) [...] Komisijoje gautas Pacientės prašymas atnaujinti skundo nagrinėjimą bei pateiktos VASPVT tyrimo išvados.

2023-05-02 Komisija raštu PŽK-2-795 [...] informavo Pacientę, UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] apie 2023-04-28 Komisijoje gautą Pacientės 2023-04-27 prašymą atnaujinti jos Prašymo nagrinėjimą Komisijoje bei tai, kad Prašymo nagrinėjimas atnaujintas.“

„2023-05-11 raštu PŽK-2-854 Komisija informavo Pacientę, UAB „B“ el. p. [...] ir UAB „A“ el. p. [...] ir 2023-05-11 raštu Nr. PŽK-2-853 trečią pareiškėjos skundžiamą įstaigą apie 2023-05-23 Komisijos posėdį.

2023-05-12 (reg. Nr. PŽK-1-787) Komisijoje gautas UAB „A“ Atstovės pranešimas apie ketinimą dalyvauti Komisijos posėdyje.“

10.5. Į prašymą *„išsamiai ir nuosekliai chronologine tvarka surašyti visus veiksmus, kuriuos Komisija atliko nuo Komisijos 2023-05-23 posėdžio iki dienos, kai buvo gautas šis raštas“*, atsakyta:

„2023-05-23 (reg. Nr. PŽK-1-855) gauta UAB „A“ Atstovės [...] informacija, kad VASPVT įsakymas buvo apskūstas teismui.

2023-05-23 vyko Komisijos posėdis. Posėdžio metu nuspręsta kreiptis į gydytoją ekspertą dėl ekspertinės išvados. [...].

2023-05-29 raštu PŽK-2-979 Komisija pateikė informaciją apie 2023-05-23 posėdyje priimtus sprendimus.“

„2023-06-06 (reg. Nr. PŽK-1-939) [...] Komisijoje gautas UAB „A“ Atstovės [...] paklausimas, dėl kokių priežasčių yra atnaujintas Pacientės Prašymo nagrinėjimas ir papildomai kreipiamasi į gydytojus ekspertus.

2023-06-06 Komisija raštu Nr. PŽK-2-1026 [...] pateikė atsakymą į UAB „A“ Atstovės 2023-06-06 prašymą.“

„2023-06-07 raštu Nr. PŽK-2-1037 Komisija kreipėsi į ekspertą pateikdama klausimus.

2023-06-13 (reg. Nr. PŽK-1-974) Komisijoje gauta eksperto užklausa dėl papildomos informacijos pateikimo.

2023-06-13 raštu PŽK-2-1104 Komisija pateikė ekspertui jo prašytą informaciją.

2023-06-26 (reg. Nr. PŽK-1-1043) Komisijoje gauti Pacientės pateikti papildomi dokumentai.

2023-06-26 (reg. Nr. PŽK-1-1044) Komisijoje gautos eksperto išvados.

2023-07-10 raštu PŽK-2-1275 visos šalys informuotos apie 2023-07-17 Komisijos posėdį, kartu pateikiant eksperto išvadas ir Komisijos jam pateiktus klausimus.

2023-07-10 (reg. Nr. PŽK-1-1118) Komisijoje gautas UAB „A“ Atstovės pranešimas apie ketinimą dalyvauti Komisijos posėdyje. [...].“

10.6. Į klausimą, *„kiek kartų ir kada Komisija kreipėsi į ekspertus ar kitus sveikatos priežiūros specialistus (toliau kartu – ekspertai) dėl Pacientės Prašymo nagrinėjimo“*, atsakyta:

„Pirmą kartą į sveikatos priežiūros specialistus (vadovaujantis Įstatymo redakcija, galiojusia iki 2019-12-31) Komisija kreipėsi 2022-12-06 raštu PŽK-2-1551. 2022-12-16 sveikatos priežiūros specialistams nurodžius, kad į dalį (į 16 iš 18) Komisijos klausimų negali atsakyti, neturėdami papildomos medžiagos, su pareiškėja/Paciente [...] buvo susisiekiama ir ji paprašyta pateikti ekspertiniam vertinimui reikalingą medžiagą. 2023-01-13 pareiškėjai pateikus (atnešus į VASPVT

priimamą) reikiamą medžiagą, Komisija 2023-01-19 raštu PŽK-2-101 pateikė sveikatos priežiūros specialistams pareiškėjos pateiktą medžiagą. Sveikatos priežiūros specialistų išvados Komisijoje gautos 2023-02-08.

Komisijai 2023-05-23 posėdžio metu įvertinus 2023-04-27 Pacientės Komisijai pateiktus VASPVT atlikto tyrimo duomenis, Komisija atsižvelgdama į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei tai, kad VASPVT įsakymas UAB „A“ buvo apskūstas teismui, nusprendė vadovaujantis Įstatymo redakcija, įsigaliojusia nuo 2020-01-01, papildomai kreiptis į gydytoją ekspertą ekspertinės nuomonės. Klausimai ekspertui pateikti 2023-06-07. 2023-06-13 ekspertas informavo Komisija, kad jam reikalinga papildoma informacija, kurią Komisija ekspertui pateikė 2023-06-13. Eksperto atsakymai gauti 2023-06-26.“

10.7. Į klausimą, *„ar Komisija, kreipdamasi į ekspertus, kaskart nurodydavo jiems, kad terminas eksperto išvadai pateikti negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo Komisijos prašymo pateikti išvadą gavimo dienos; jeigu ne, paaiškinti dėl kokių priežasčių“*, atsakyta:

„Komisija 2022-12-06 raštu PŽK-2-1551 prašydama specialistų nuomonės nurodė, kad atsakyti į pateiktus klausimus prašoma per įmanomai trumpiausią laiką – iki 2022-12-19. Komisija 2023-01-19 rašte Nr. PŽK-2-101 (išsiųstame paštu) sveikatos priežiūros specialistų prašė pateikti informaciją iki 2023-02-03.

Komisija 2023-06-07 rašte Nr. PŽK-2-1037 nurodė, kad prašo į pateiktus klausimus atsakyti per 10 darbo dienų nuo rašto gavimo dienos.“

10.8. Į klausimą, *„ar ekspertai visais atvejais Komisijai išvadas pateikdavo laiku, t. y. pagal Komisijos nustatytą terminą; jeigu ne, ar kiekvienu atskiru atveju ekspertas informuodavo Komisiją, kad išvadai pateikti reikia papildomos informacijos ir dėl to jis nespės pateikti išvados per Komisijos nustatytą terminą“*, atsakyta:

„Atsakymą į 2022-12-06 Komisijos raštą sveikatos priežiūros specialistai pateikė per 8 d. d. Sveikatos priežiūros specialistų atsakymas po papildomai 2023-01-19 Komisijos išsiųstos daiktinės medžiagos, kuri buvo išsiųsta specialistams paštu, Komisijoje registruotas 2023-02-08, sveikatos priežiūros specialistų išvadoje nurodoma 2023-02-03 atsakymo parengimo data. Informacijos apie tai, kad iki 2022-02-03 sveikatos priežiūros specialistai nespės pateikti informacijos Komisijai, sveikatos priežiūros specialistai nebuvo pateikę.

2023-06-07 Komisija kreipdamasi į ekspertą, 2023-06-07 rašte Nr. PŽK-2-1037 ekspertinės informacijos prašė per 10 d. d., 2023-06-13 Komisijai raštu Nr. PŽK-2-1104 teikiant ekspertui papildomą informaciją ekspertui, informaciją prašyta pateikti iki 2023-06-27, prašyta informacija gauta 2023-06-26.“

„Šiuo konkrečiu, Pacientės prašymo Komisijoje nagrinėjimo atveju, Komisijai ekspertinę nuomonę teikę sveikatos priežiūros specialistai ir ekspertas apie vėlavimus nėra informavę.“

10.9. Į klausimus, *„ar buvo atveju, kai Komisija nusprendė, kad netinka (neatsakyta išsamiai, atsakymai nėra pagrįsti ir pan.) eksperto išvada arba turėjo papildomų (patikslinančių) klausimų jiems; jeigu taip, kokių veiksmų, kada ir kuo vadovaudamasi Komisija ėmėsi; ar kreipėsi į ekspertą pakartotinai ir / arba kvietė į Komisijos posėdį; ar kreipėsi į kitą ekspertą“*; *„dėl kokių priežasčių buvo nutarta dar kartą kreiptis į gydytojus ekspertus dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti; ar turėtų išvadų nepakako“* (pažymos 2.13–2.15 ir 8.3–8.4 papunkčiai), atsakyta:

„2022-12-16 gavus ekspertines išvadas, kuriose Komisijai išvadas teikę specialistai, atsakydami į 16 iš 18 Komisijos jiems pateiktų klausimų, pateikė tą pačią informaciją, t. y., kad neturėdami papildomos medžiagos, atsakyti į klausimus negali, Komisija, gavusi papildomą medžiagą, 2023-01-19 pakartotinai kreipėsi dėl išvadų. Kreiptasi dėl to, kad ekspertai atsakytų į klausimus, į kuriuos negalėjo atsakyti.

Komisija, įvertinusi VASPVT tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei pažeidimus, VASPVT pasitelkto gydytojo konsultanto pateiktas išvadas dėl pacientei taikyto gydymo bei identifikavusi neatitikimus tarp VASPVT bei Komisijai teikusių specialistų pateiktos informacijos, tačiau negalint remtis VASPVT nustatytais aplinkybėmis, kadangi VASPVT įsakymas buvo apskūstas UAB „A“

teismui, bei turint gydytojų specialistų išvadas, kurios vertintos, kaip nepakankamos, nuspręsta kreiptis dėl papildomos ekspertinės išvados.“

„2023-03-08 posėdžio metu įvertinus išvadas, nuspręsta, kad pagal šias išvadas Komisija negali priimti sprendimo, Komisija nusprendė kreiptis į ekspertą. 2023-07-17 Komisijos posėdyje eksperto išvada įvertinta kaip nepagrįsta ir prieštaraujanti Komisijoje turimai informacijai, todėl vadovaujantis Ekspertų sąrašo sudarymo ir ekspertų ir kitų Ekspertų sąrašė nenurodytų sveikatos priežiūros specialistų išvadų teikimo tvarkos aprašo [...] 26 punktu, nuspręsta gauti eksperto išvadų medicininį ir literatūrinį pagrindimą.“

10.10 Į klausimą, *„kuo vadovaudamasi ir kokių veiksmų turėtų imtis Komisija tokiais atvejais, kai skundžiama sveikatos priežiūros įstaiga nustatytais terminais nepateikia Komisijai prašomos informacijos; nurodyti, kaip praktikoje elgiasi Komisija tokiais atvejais“*, atsakyta:

„Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenustato tvarkos, kokių veiksmų turi imtis Komisija, tuo atveju, jei pareiškėjo skundžiama asmens sveikatos priežiūros įstaiga Komisijai neteikia informacijos, reikalingos Komisijos sprendimui priimti. Taip pat Komisijai nesuteikti įgaliojimai taikyti atitinkamas poveikio priemones tais atvejais, kai įstaigos neteikia informacijos. Negavus prašomos informacijos, Komisijos sekretorius įprastai skambina, rašo elektroninius laiškus, įstaigoms ir toliau atsisakant bendradarbiauti, pakartotinai rašo oficialius raštus.“

10.11. Į klausimą, *„dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaudamasi [...] Komisija 2023-03-08 posėdyje [...]: 1) „pasiūlė Pacientei pateikti prašymą dėl Prašymo nagrinėjimo stabdymo [...]“; 2) „Pacientei pasiūlė pateikti papildomą prašymą dėl kitų gydytojų veiksmų“; 3) „termino prašymo pateikimui nenustatė, tokiu būdu sudarė galimybę vilkinti Prašymo nagrinėjimo procesą“*, atsakyta:

„1) Galimybė Komisijai savarankiškai stabdyti prašymo nagrinėjimą Komisijoje tuo atveju, jei pacientas pageidauja Komisijai pateikti kuo daugiau jo prašymo nagrinėjimui reikšmingos informacijos ir tam reikia laiko, nenumato. Kaip jau buvo nurodyta aukščiau, dalis Pacientei teiktų paslaugų ir jų teikimo metu galimai Pacientei kilusi žala vertinama pagal Įstatymo redakciją, galiojusią iki 2019-12-31, dalis paslaugų vertinama pagal Įstatymo nuostatas, galiojusias Pacientės prašymo Komisijai pateikimo metu. Vertinant paslaugas pagal Įstatymo nuostatas, galiojusias iki 2019-12-31, Komisija taip pat turi įvertinti šių paslaugų neteisėtumą. VASPVT pagal kompetenciją vertina, ar pacientui paslaugos buvo teiktos nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Komisija, turėdama informacijos, kad pacientės atvejis taip pat nagrinėjamas ir VASPVT bei, kad VASPVT tyrimas iki 2023-02-04 nebuvo baigtas, į tai, kad Komisija nagrinėdama pareiškėjų prašymus taip pat vertina ir VASPVT tyrimo metu nustatytas aplinkybes, pasiūlė pareiškėjai apsvarstyti, ar ji nemato poreikio jos prašymo Komisijoje stabdymui iki VASPVT baigs tyrimą.

Gavus Pacientės prašymą stabdyti jos prašymo nagrinėjimą, Komisijoje Pacientės pareiškimo nagrinėjimas sustabdytas Pacientei to prašant.

2) 2023-03-08 Komisijos posėdžio metu UAB „A“ Atstovė pažymėjo, kad Pacientė skundžia tik X teiktas sveikatos priežiūros paslaugas, nors paslaugas teikė ir kitų įstaigų asmens sveikatos priežiūros specialistai, kurių Pacientė neskundžia. X 2023-03-08 posėdžio metu nurodė, kad Pacientei taikytas gydymas buvo kompleksinis, nurodė, kad ji paslaugas Pacientei teikė vykdydama kitos (neskundžiamos) asmens sveikatos priežiūros įstaigos specialisto nurodymus.

Komisija įvertinusi, kad Pacientei paslaugos 2018–2022 m. buvo teiktos skirtingose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, UAB „A“ bendradarbiavo kartu su trečia asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje taip pat galėjo būti kilusi žala, todėl siekiant identifikuoti kurioje sveikatos priežiūros įstaigoje Pacientei galėjo būti kilusi žala, kada ši žala galimai galėjo kilti, pareiškėjos paklausė, ar ji nemato poreikio savo prašymą papildyti trečia asmens sveikatos priežiūros įstaiga.

3) Pacientė prašymą stabdyti jos Prašymo nagrinėjimą pateikė per 4 d. d. nuo Komisijos posėdžio. UAB „A“ teiginiai apie vilkinimą, vertintini kaip nepagrįsti.“

10.12. Į klausimą, *„[...] kaip praktikoje yra užtikrinamas (kokia apimtimi) skundžiamos sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, susipažinimas su dokumentais, nagrinėjant pacientų prašymus dėl žalos sveikatai atlyginimo [...]“*, atsakyta:

„[...] gavus paciento prašymą, asmens sveikatos priežiūros įstaigai kartu su prašymu pateikti paciento medicininę dokumentaciją bei paaiškinimus, pateikiamas paciento prašymas.

[...] apie Komisijos posėdį prašymą pateikęs asmuo, įstaiga, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, ir išvadą (-as) pateikęs ekspertas [...] informuojami [...] nustatyta tvarka, kartu pateikiant eksperto išvadą ir kitus gautus dokumentus, išskyrus medicinos dokumentus, ir nurodant, kad likus ne mažiau kaip 1 darbo diena iki Komisijos posėdžio jie turi teisę pateikti papildomus dokumentus dėl su eksperto išvadoje ir kituose gautuose dokumentuose nurodytos informacijos.

[...] ne vėliau kaip 5 kalendorinės dienos prieš posėdį, pacientui ir įstaigai, kurioje galimai galėjo būti kilusi žala, turi būti pateikiama eksperto išvada (jei Komisija kreipėsi į jį) ir kiti gauti dokumentai, išskyrus medicinos dokumentus. Siunčiant kvietimą į pirmąjį posėdį, su kvietimu pateikiamas Komisijoje gautas asmens sveikatos priežiūros įstaigos atsakymas ir kiti gauti dokumentai (išskyrus medicinos). Jei buvo kreiptasi dėl ekspertinės nuomonės, kartu su kvietimu į posėdį pateikiamos gautos ekspertinės išvados.“

10.13. Į klausimą, *„dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaujantis nebuvo pateiktas prašytas nuotolinio posėdžio garso įrašas“*, *„dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaujantis prašymas pateikti posėdžio garso įrašą buvo patenkintas, kai anksčiau [...] jis tenkintas nebuvo“* (pažymos 2.9 papunktis), atsakyta:

„[...] 2023-03-16 Komisija rašte Nr. PŽK-2-450 UAB „A“ nurodė, kad su Komisijos posėdžio įrašu galima susipažinti Komisijoje.

UAB „A“ prašymas pateikti Komisijos posėdžio įrašą tenkintas, įstaigai nurodžius, kad Komisijos pasiūlymas susipažinti su Komisijos posėdžio įrašu atvykus į Komisijos sekretoriatą, pažeidžia ekonomiškumo principą, posėdžio įrašas USB laikmenoje 2023-03-24 išsiųstas paštu.“

10.14. Į klausimą, *„ar yra reglamentuoti terminai, per kiek laiko pacientai ir / arba skundžiamos sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, turi pateikti prašymus, dokumentus ir pan. pacientų prašymų dėl žalos sveikatai atlyginimo nagrinėjimo metu; kokie teisės aktai tai reglamentuoja (nurodyti konkrečias nuostatas)“*, atsakyta:

„Aprašo 11 punkte nurodyta, kad likus ne mažiau kaip 1 darbo diena iki Komisijos posėdžio prašymą pateikęs asmuo, įstaiga, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, ir išvadą (-as) pateikęs ekspertas ir (ar) kiti fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, pateikę šiame punkte nurodytą informaciją, turi teisę pateikti papildomus dokumentus dėl su eksperto išvadoje ir kituose gautuose dokumentuose nurodytos informacijos.“

10.15. Į klausimą, *„dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaudamasi, kaip teigiama Skunde [...] „2023 m. kovo 15 d. Komisija Pareiškėjoms nurodė terminą per 10 darbo dienų pateikti Pacientės ligos istoriją, nors Pacientės Prašymo nagrinėjimas buvo sustabdytas dar kovo 14 d“; ar teisės aktai (kokie) numato galimybę prašyti informacijos iš skundžiamos sveikatos priežiūros įstaigos, jei paciento prašymo nagrinėjimas yra sustabdytas [...]“* (pažymos 2.6 papunktis), atsakyta:

„2023-03-08 Komisijos posėdžio metu UAB „A“ atstovei X nurodžius, kad ji Komisijai yra pateikusi ir popierinės Pacientės asmens sveikatos kortelės kopijas, Komisija pažymėjo, kad UAB „A“ popierinės asmens sveikatos kortelės kopijos Komisijai nėra pateikusi. Atsižvelgiant į tai, kad visos UAB „A“ turimos informacijos apie pacientą Komisija prašė nuo 2022-07-08, gydymo įstaigos atstovė Komisijos posėdžio metu įpareigota kuo greičiau peržiūrėti turimą Pacientės medicininę dokumentaciją ir jei ko nors nėra pateikusi Komisijai, ją pateikti. Posėdžio metu nustatytas įpareigojimas pakartotas 2023-03-16 Komisijos raštu Nr. PŽK-2-450 [...]“

10.16. Į prašymą *„patvirtinti arba paneigti šį Atstovės teiginį: „į Pacientės prašymus Komisija reagavo nedelsiant, vos per dieną, o į Pareiškėjų prašymus, praktiškai neįmanoma buvo gauti atsakymų“*, atsakyta:

„Į UAB „A“ 2022-10-13 (reg. Nr. PŽK-1-1262) paklausimą, Komisiją atsakymą pateikė 2022-10-14 (PŽK-2-1279) (per 1 d. d.). Į 2022-10-18 UAB „A“ (reg. Nr. PŽK-1-1280) Komisija atsakymą pateikė 2022-10-19 (reg. Nr. PŽK-2-1295) (per 1 d. d.). Į 2023-03-09 UAB „A“ prašymą, bei 2023-03-15 UAB „A“ raginimą Komisijai kiek įmanoma greičiau pateikti informaciją, Komisija atsakymą pateikė 2023-03-16 (per 5 d. d.). Į 2023-03-17 UAB „A“ Komisija atsakymą pateikė 2023-03-24 (reg. Nr. PŽK-2-514) (per 5 d. d.). Pareiškėjos UAB „A“ teiginys, neva atsakymų iš

Komisijos „praktiškai neįmanoma gauti“, kai atsakymai UAB „A“ pateikiami per 1 d. d. – 5 d. d., vertintini kaip nepagrįsti.“

10.17. Į klausimą, „*kokiais teisės aktais, reglamentuojančiais terminus ir tvarką (nurodyti konkrečias nuostatas), vadovaujasi Komisija, teikdama atsakymus į Atstovės prašymus / skundus*“, atsakyta:

„[...] Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nustato terminus, per kuriuos Komisija turi informuoti pacientus, įstaigas, kurioje galimai galėjo būti kilusi žala, apie posėdį bei pateikti gautą papildomą medžiagą (išskyrus medicininę), tačiau Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai terminų, per kiek laiko Komisija turi pateikti atsakymus į pacientams bei sveikatos priežiūros įstaigoms iškilusius papildomus klausimus, nenustato. Į šiuos klausimus atsakoma kaip įmanoma greičiau, atsižvelgiant į tuo metu esantį darbo krūvį tiek Komisijoje, tiek ir pagrindinėje darbovietėje. [...] Komisijoje gauta papildoma informacija tiek „Pacientei, tiek ir asmens sveikatos priežiūros įstaigai turi būti pateikiama kartu su kvietimu į posėdį.“

10.18. Į klausimą, „*kodėl Pareiškėjoms ir Atsakovei nenurodyta, „dėl kokių ginčo aplinkybių nutarta kreiptis į ekspertus“, o tik formaliai nurodyta, kad vadovautasi „Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 26 straipsnio 6 dalimi – esant poreikiui gauti išvadas, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios“; paaiškinti, ar Pareiškėjos ir Atstovė turi teisę žinoti, dėl kokių konkrečių aplinkybių ir priežasčių yra kreipiamasi į ekspertus; jeigu neturi tokios teisės, nurodyti, kuo vadovujamasi*“ (pažymos 2.13–2.15 ir 8.3–8.4 papunkčiai), atsakyta:

„[...] Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenustato pareigos Komisijai teikti atskirų paaiškinimų ir argumentų pacientams ir (ar) asmens sveikatos priežiūros įstaigoms dėl kokių priežasčių Komisija nusprendė kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus. Visa informacija apie Komisijai iškilusius ir ekspertams pateiktus klausimus bei ekspertų pateikti atsakymai tiek pacientui, tiek jo skundžiamai įstaigai pateikiama tuo pačiu metu, t. y., informuojant juos apie posėdį, taip kaip nustatyta Aprašo 11 ir 8 punkte.“

10.19. Į klausimą, „*kodėl Komisijos 2023-05-29 rašte yra rašoma [...], kad „gavę gydytojų ekspertų išvadas, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą“; ar tai reiškia, kad, kol laukiama ekspertų išvadų, Pacientės Prašymo nagrinėjimas stabdomas [...]*“, atsakyta:

„[...] kai Komisijoje laukiama išvadų ar kitų dokumentų, kuriuos Komisija jos posėdžio metu buvo nusprendusi gauti, paciento prašymo nagrinėjimas nėra įtraukiamas į Komisijos posėdžiuose nagrinėjamų klausimų sąrašą.“

11. Komisijos 2023 m. spalio 19 d. rašte Nr. PŽK-2-1667 Seimo kontrolierei nurodyta ši informacija, patvirtinta atitinkamais dokumentais:

11.1. Į klausimą, „*ar 2023 m. liepos 17 d. Komisijos posėdžio metu buvo nuspręsta gauti papildomą informaciją iš eksperto*“, atsakyta:

„Taip, buvo. [...] Komisijos posėdžio metu, išklausus UAB „A“ Atstovę, ji buvo informuota, kad apie Komisijos sprendimą (galutinį ar tarpinį) ji bus informuota raštu per 7 d. d. nuo Komisijos posėdžio.“

Komisijos sprendimas kreiptis į ekspertą su patikslinančiais klausimais buvo priimtas Komisijos posėdžio metu išklausus Atstovę, Komisijos nariams posėdžio metu tarpusavyje padiskutavus bei posėdžio metu balsavimo būdu priėmus sprendimą kreiptis į ekspertą.

Apie posėdžio metu priimtą Komisijos sprendimą Atstovė informuota raštu per 4 d. d. po posėdžio.“

11.2. Į prašymą „*atsižvelgiant į tai, kad Komisijos 2023 m. liepos 21 d. rašte [...] rašoma, jog „gavę reikalingą informaciją, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą“; paaiškinti: [...] ką reiškia toks Pacientės pareiškimo nagrinėjimo atnaujinimas ir kokiais teisės aktais jis reglamentuotas; [...] ar teisingai suprantama, kad kol yra laukiama ekspertų išvadų, pareiškimų nagrinėjimas būna sustabdomas ir tas laikas neįskaičiuojamas į terminą, per kiek Komisija turi išnagrinėti pareiškimus; [...] kada Pacientės pareiškimo nagrinėjimas buvo atnaujintas*“, atsakyta:

„Komisijai posėdžio metu nusprendus (visi Komisijos sprendimai priimami Komisijos posėdžiuose, balsuojant), jog yra būtina gauti papildomą informaciją, ar nusprendus kreiptis dėl

išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios bei laukiant ekspertų išvadų, ar kitos reikiamos informacijos paciento prašymo nagrinėjimo terminai nėra stabdomi, Komisijoje laukiama išvadų ar kitų dokumentų, kuriuos Komisija jos posėdžio metu buvo nusprendusi gauti, o jas gavus pareiškėjai ir įstaigos, kurios nurodomos, kaip įstaigos sukėlusios žalą, informuojami apie Komisijos posėdžio datą ir laiką bei kviečiami jame dalyvauti bei pasisakyti.

Taip pat pažymime, kad atsižvelgę į Seimo kontrolieriaus iškeltą klausimą dėl formulotės: „Gavę reikalingą informaciją, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą“, ją pakeitėme į „Gavę reikalingą informaciją, informuosime apie kito posėdžio datą ir laiką“, „Apie prašymo nagrinėjimo datą ir laiką informuosime papildomai.“

11.3. Į klausimą, „*ar buvo atsakyta į Pareiškėjos atstovės 2023 m. rugpjūčio 23 d. laišką Komisijai [...] ir jame keliamus klausimus*“ (pažymos 4.1.4 papunktis), atsakyta:

„Gavus 2023-08-23 pareiškėjos Atstovės raštą, kuriame ji prašo pateikti informaciją apie prašymo nagrinėjimo eigą bei kada planuojama atnaujinti Pacientės Prašymo nagrinėjimą, Komisija jai pateikė 2023-08-30 raštą Nr. PŽK-2-1446, kuriame nurodoma, kad 2023-09-07 vyks posėdis bei prie šio rašto pridėjo gautas eksperto išvadas bei Komisijos jam užduotus klausimus. [...]“

11.4. Į klausimą, „*dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaujantis raštas ekspertei buvo išsiųstas 2023 m. rugpjūčio 7 d., t. y., Atstovės teigimu, „tik po 15 (penkiolikos) darbo dienų“ nuo 2023 m. liepos 17 d. vykusio Komisijos posėdžio*“, atsakyta:

„Komisijos narys, paskirtas Prašymo pranešėju, klausimų projektą Komisijos sekretoriatui pateikė 2023-07-05. 2023-07-17 Komisijai posėdžio metu, balsavimo būdu, nusprendus kreiptis į gydytoją ekspertę su papildomais klausimais, klausimai ekspertei išsiųsti 2023-08-07 dėl to, kad už darbą su gydytojais ekspertais atsakingas darbuotojas pavadavo kitą, už dokumentų priėmimą – išsiuntimą, atsakingą darbuotoją, todėl per klaidą eksperto klausimų projektas nebuvo pateiktas išsiuntimui. Vėliau atsakingas darbuotojas išėjo kasmetinių atostogų. Pamačius, jog klausimai gydytojai ekspertei per klaidą nebuvo išsiųsti, klausimai buvo nedelsiant, tą pačią dieną išsiųsti gydytojai ekspertei, prašant pateikti papildomą informaciją per 5 darbo dienas, kas ir buvo atlikta.“

11.5. Į prašymą „*argumentuotai patvirtinti arba paneigti Pareiškėjų Atstovės teiginius, kad „Komisija, vykdydama savo funkcijas, turi teisę kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus (ekspertus) dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo. Šiuo atveju, Komisija suformulavusi Apibendrinantį klausimą, peržengia savo kompetencijos ribas, užduoda ekspertui klausimą, nesusijusį su eksperto specialiosiomis žiniomis, o iš esmės prašo nurodyti teisės aktus. Tokiais savo veiksmais, Komisija piktnaudžiauja jai suteiktomis teisėmis, savarankiškai nevertina bylos medžiagos atitikties teisės aktams*“ (pažymos 4.3 papunktis), atsakyta:

„Komisija yra privaloma ikiteisminė institucija dėl žalos atlyginimo. [...] [...] Komisija yra įgaliota nagrinėti pareiškėjų prašymus ir nustatyti, ar prašyme nurodyta žala atitinka Įstatyme nustatytas žalos atlyginimo sąlygas. Tuo atveju, jei Komisijai yra reikalinga speciali informacija, Komisija turi teisę kreiptis su klausimais (įskaitant ir prašant nurodyti teisės aktus, kuriais remiantis gydytojai specialistai daro atitinkamas išvadas) į gydytojus specialistus. Nei Nuostatai, nei Įstatymas, nei kiti Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenustato, kokius klausimus Komisija turi teisę ar priešingai – neturi teisės pateikti sveikatos priežiūros specialistams. Esant poreikiui gauti konkrečią kvalifikaciją turinčių ekspertų atsakymus, kurie, be kita ko, yra geriausiai yra susipažinę su jų profesiją reglamentuojančiais teisės aktais bei jų reikalavimais, Komisija prašydama pateikti informaciją apie teisės aktus, savo kompetencijos neperžengia.“

11.6. Į klausimą, „*dėl kokių priežasčių 2023 m. rugsėjo 7 d. vykusioje Komisijos posėdyje buvo nuspręsta kreiptis „į ekspertą gydytoją odontologą ortopedą dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti*“, atsakyta:

„[...] Šiuo atveju, kreiptis į ekspertą nuspręsta Komisijai nutarus, kad reikia kreiptis į ekspertą pakartotinai bei gauti jo patikslintus atsakymus, kadangi Komisijos vertinimu, atsakymai nebuvo pagrįsti bei išsamūs bei nebuvo vienareikšmiai ir prieštaravo kitai Komisijoje turimai informacijai. [...]“

11.7. Į klausimą, „*ar Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai numato pareigą Komisijai nurodyti šalims (šiuo atveju Pareiškėjoms, jų Atstovei), dėl kokių priežasčių Komisija*

kreipiasi į vieną ar kitą ekspertus; jeigu tokią pareigą numato, informuoti, kodėl Pareiškėjoms tokia informacija nesuteikiama, nors to prašoma; jeigu nenumato, informuoti, ar prižasčių nurodymas šalims kaip nors pakenktų pareiškimo nagrinėjimui ar kitaip prieštarautų teisės aktams (nurodyti kokiems)“, atsakyta:

„Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai įgaliojimų Komisijai teikti išaiškinimus dėl kokių konkrečių prižasčių Komisija nusprendė kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus su klausimais, nenumato. Į ekspertus kreipiamasi [...] kai Komisijos sprendimui priimti reikalingos išvados, kurias pateikti kreipiamasi į sveikatos priežiūros specialistus, nurodytus sveikatos apsaugos ministro patvirtintame ekspertų sąrašė.

Komisijos klausimai, t. y., prižastys dėl kurių Komisija kreipiasi į sveikatos priežiūros specialistus, pateikiami šiems specialistams. Gavus šių specialistų išvadas, jų išvados taip pat ir Komisijos šiems specialistams pateikti klausimai, pateikiami tiek pareiškėjui, tiek ir įstaigai, kuri pareiškėjo prašyme nurodoma, kaip įstaiga, kurioje galimai kilo žala tuo pačiu metu, t. y., siunčiant kvietimus į posėdį. Gavus šias išvadas ir Komisijos klausimus, pareiškėjai ir jų skundžiamos įstaigos turi galimybę įsivertinti, kodėl ir kokiais klausimais Komisija kreipėsi į sveikatos priežiūros specialistus. Pažymėtina, kad tiek pareiškėjui, tiek jo skundžiamai įstaigai tiek Komisijoje gautos specialistų išvados, tiek Komisijos jiems pateikti klausimai siunčiami vienu ir tuo pačiu metu, nei vienai šaliai nesuteikiant privilegijų, t. y., laikomasi lygiateisiškumo principo.“

11.8. Į klausimą, *„kodėl į ekspertą gydytoją odontologą ortopedą nebuvo kreiptasi iškart, kai tokį poreikį pažymėjo gydytoja ekspertė dar 2023 m. birželio 26 d. išvadoje“* (pažymos 5.4 papunktis), atsakyta:

„Komisija sprendimus priima Komisijos posėdžiuose balsuodama. Įvertinus 2023-06-26 ekspertės išvadą, buvo nuspręsta/vienbalsiai balsuota kreiptis į 2023-06-26 išvadą teikusią ekspertę su papildomais klausimais, o dėl poreikio kreiptis į papildomus ekspertus, spręsti gavus ekspertės papildomus atsakymus.“

11.9. Į prašymą *„motyvuotai atsakyti, kodėl „Komisijai vis nepakanka duomenų priimti sprendimą“* (pažymos 5.3 papunktis), atsakyta:

„[...] Šiuo atveju, UAB „A“ 2023-09-15 Skundo papildyme pateikiama informacija nėra tiksli. Kitaip, nei teigia UAB „A“, Komisijai kilo pagrįstų abejonių, ar UAB „A“ teiktos paslaugos Pacientei buvo teiktos sutinkamai su teisės aktų reikalavimais bei ar jos galimai nepadarė žalos Pacientės sveikatai [...], kadangi VASPVT 2023-04-20 įsakyme Nr. T4-132-(1.34) [...] nurodė, kad patikrinimo metu nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai yra susiję su asmens sveikatos priežiūros specialisto kompetencija ir galimai padaryta praktikos klaida arba grubia praktikos klaida. Gydytojai ortodontai X skirtas profesinės kompetencijos patikrinimas.

Komisijai išvadas teikusių sveikatos priežiūros specialistų išvados taip pat nėra vienareikšmės, aiškios, tam tikros išvados prieštarauja kitai Komisijoje turimai informacijai.

Pacientei paslaugos eilę metų buvo teiktos trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, skirtingą kvalifikaciją turinčių specialistų. Komisija, vadovaudamasi dvejomis skirtingomis Įstatymo redakcijomis turi įvertinti visų šių trijų asmens sveikatos priežiūros įstaigų Pacientei teiktas sveikatos priežiūros paslaugas. Komisija turėdama duomenų, kad UAB „A“ teikdama paslaugas Pacientei galimai pažeidė eilę teisės aktų reikalavimų bei galimai sukėlė žalą Pacientės sveikatai, siekia objektyviai įvertinti galimai Pacientės sveikatai padarytą žalą. Tuo tikslu, esant apskūstoms VASPVT išvadoms (negalint jomis remtis) ir esant neatitikimams tarp Komisijai išvadas teikusių specialistų pateiktos informacijos, Komisija kreipėsi pakartotinai į pirminę išvadą teikusią specialistę (ekspertę), prašydama patikslinti bei pagrįsti jos atsakymus bei gavusi šiuos patikslinimus bei juos įvertinusi, kreipėsi papildomai į kitos kvalifikacijos ekspertą, kad jis atsakytų į klausimus. Komisija pažymi, kad šiuo siekiama teisingai ir objektyviai nustatyti, ar Pacientė patyrė žalą sveikatai, jei taip, kurioje (-iose) asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (-ose) bei priimti atitinkamą teisingą sprendimą.“

11.10. „Komisija nėra gavusi Pacientės bei kitų dviejų Pacientės skundžiamų asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kuriose galimai galėjo kilti žala Pacientės sveikatai, pretenzijų dėl per ilgai nagrinėjamo Pacientės Prašymo, dėl Prašymo nagrinėjimo terminų skundžiasi UAB „A“, kuri

daugiau nei 4,5 mėnesio nebendradarbiavo su Komisija ir neteikė Komisijai prašomos informacijos (paaikškinimų, Pacientės medicininės dokumentacijos), reikalingos Pacientės Prašymui nagrinėti, be kita ko, pati Pacientė buvo teikusi Komisijai prašymą stabdyti jos Prašymo nagrinėjimą Komisijoje, dėl ko Prašymo nagrinėjimas buvo sustabdytas 1,5 mėnesio, Pacientė taip pat Prašymo nagrinėjimo metu teikė papildomą prašymą dėl dar vienos skundžiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigos, todėl UAB „A“ argumentas, neva Komisija vilkina Pacientės Prašymo nagrinėjimą, vertintinas kritiškai.“

12. Komisijos 2023 m. gruodžio 15 d. rašte Nr. PŽK-2-1768 Seimo kontrolierei nurodyta ši informacija, patvirtinta atitinkamais dokumentais:

12.1. Į klausimą, „*ar buvo atsakyta į Pareiškėjos atstovės 2023 m. rugsėjo 20 d. prašymą Komisijai*“ (pažymos 6.1 ir 8.9 papunkčiai), atsakyta:

„Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai numato, kad Komisijos narys formuluoja klausimus, skirtus ekspertui. Konkretūs komisijos klausimai yra skirti ir pateikiami ekspertui. Gauta eksperto išvada, kurioje taip pat yra nurodomi ir Komisijos ekspertui užduoti klausimai, pareiškėjui ir įstaigoms, jo prašyme nurodytos, kaip įstaigoms, kuriose galimai kilo žala, pateikiami kartu su kvietimu į posėdį. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, teisės Komisijai teikti privilegijas pareiškėjui ar įstaigoms, kurios jo prašyme nurodytos, kaip įstaigos, kuriose kilo žala sveikatai, gauti informaciją (įskaitant ir Komisijos ekspertams suformuluotus klausimus) kita tvarka, nei numato Aprašo 8 punktas, nesuteikia. [...] Atsižvelgiant į tai, Komisijos ekspertui pateikti klausimai, įskaitant ir eksperto atsakymai Komisijai, UAB „A“ buvo pateikti tokia tvarka, kokia yra numatyta Aprašo 8 punkte, t. y., siunčiant kvietimą į Komisijos posėdį.“

12.2. Į klausimą, „*kaip baigėsi Komisijos 2023 m. spalio 24 d. posėdis*“, atsakyta:

„2023-10-24 Komisijos posėdyje priimtas galutinis Komisijos sprendimas, įformintas 2023-11-06 Komisijos sprendimu Nr. 56-186 „[...]“. Sprendimo apskundimo terminas – 30 dienų nuo sužinojimo apie sprendimą, arba turėjimo apie jį sužinoti, paduodant skundą bendrosios kompetencijos teismui. [...] Duomenų, ar Komisijos sprendimas buvo apskųstas teismui, šiuo metu (2023-12-15 datai) Komisija neturi. [...]“

12.3. Į klausimą, „*ar teisi Atstovė, teigdama, kad „Komisija peržengia savo kompetencijos ribas ir eksperto prašo atsakyti ne į medicininius specialių žinių reikalaujančius klausimus, o tiesiogiai teisinių žinių reikalaujančius klausimus*“ (pažymos 6.3 papunktis), atsakyta:

„[...] Tuo atveju, jei Komisijai yra reikalinga speciali informacija, Komisija turi teisę kreiptis su klausimais (įskaitant ir prašant nurodyti teisės aktus, kuriais remiantis gydytojai specialistai daro atitinkamas išvadas) į gydytojus specialistus. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenustato, kokius klausimus Komisija turi teisę ar priešingai – neturi teisės pateikti sveikatos priežiūros specialistams. Esant poreikiui gauti konkrečią kvalifikaciją turinčių ekspertų atsakymus, kurie, be kita ko, yra geriausiai yra susipažinę su jų profesiją reglamentuojančiais teisės aktais bei jų reikalavimais, Komisija prašydama pateikti informaciją apie teisės aktus, savo kompetencijos neperžengia.

Pažymėtina, kad VASPVT, pacientų skundų pagrindu, kontroliuoja, kaip laikomasi sveikatos priežiūros paslaugų kokybę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, vykdo pacientų teisių priežiūrą ir atlieka asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės patikrinimus, kurių metu nustatoma pacientui teiktų ar nesuteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų atitiktis teisės aktų reikalavimams. T. y., kompetencija, vertinti ar sveikatos priežiūros įstaigos veikla atitinka teisės aktų reikalavimus, priskirta šiai institucijai. Tuo tarpu, Komisijos kompetencija – vertinti, ar pareiškėjo prašyme nurodyta žala atitinka Įstatyme nustatytas žalos atlyginimo sąlygas. [...]“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

13. *Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnis* – „[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

14. *Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo:*

3 straipsnis. *Seimo kontrolierių veiklos tikslai* – „Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms;

[...]“

12 straipsnis. *Seimo kontrolierių tiriami skundai* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

[...]“

15. *Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo* (teisės akto redakcija (su pakeitimais), galiojusi iki 2023 m. sausio 1 d.):

24 straipsnis. *Paciento sveikatai padarytos žalos (turtinės ir neturtinės) atlyginimas* – „1. Pacientas [...], norėdamas gauti žalos atlyginimą, ne vėliau kaip per 3 metus nuo dienos, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie žalą, Vyriausybės patvirtintame Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatyta tvarka turi kreiptis į Komisiją, veikiančią prie Sveikatos apsaugos ministerijos, su rašytiniu prašymu dėl žalos atlyginimo (toliau – prašymas). Komisija yra privaloma ikiteisminė institucija dėl žalos atlyginimo. [...].

[...]

3. Jeigu kartu su prašymu pateikti ne visi, netinkamai įforminti dokumentai, kurie turi būti teikiami su prašymu, ir (ar) juose ir (arba) prašyme pateikta ne visa ir (ar) netiksli informacija, Komisija Apraše nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo Komisijoje dienos nurodo prašymą pateikusiam asmeniui nustatytus trūkumus ir informuoja, kad per 30 dienų nuo prašymą pateikusio asmens informavimo apie nustatytus trūkumus dienos nepašalinus trūkumų prašymas nebus nagrinėjamas ir kad tokiu atveju pacientas turi teisę prašymą Komisijai pateikti iš naujo.

[...]

5. Komisija Apraše nustatyta tvarka sprendimą dėl reikalaujamos žalos atlyginimo priima ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo gavimo Komisijoje dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių (sudėtingas žalos nagrinėjimo atvejis, reikalinga gauti papildomas išvadas, ekspertizes, kitus sprendimui priimti būtinus dokumentus ir kt.) per šį terminą sprendimas negali būti priimtas, sveikatos apsaugos ministras Komisijos argumentuotu teikimu gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip dar vienam mėnesiui. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas trūkumų šalinimo laikas į šį terminą neįskaičiuojamas. [...].

[...]“

26 straipsnis. *Komisijos ir ekspertų sąrašo sudarymas ir Komisijos ir ekspertų veiklos pagrindai* – „[...].

6. Komisija, svarstydamą prašymą, surenka dokumentus (įskaitant paciento medicinos dokumentų kopijas ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros specialistų paaiškinimus), kuriuose pateikta visa informacija apie pacientą (įskaitant informaciją apie paciento buvimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą), reikalinga prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti, taip pat kreipiasi į sveikatos priežiūros specialistus, nurodytus sveikatos apsaugos ministro patvirtintame ekspertų sąrašė (toliau – ekspertai), dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo. [...]. Asmenys, į kuriuos kreipiasi Komisija ir ekspertai, privalo pateikti jiems šioje dalyje nurodytą informaciją ir dokumentus. Visa Komisijai ir ekspertams pateikta informacija apie pacientą, asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir asmens sveikatos priežiūros specialistus turi būti laikoma konfidencialia ir gali būti atskleista kitiems asmenims Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reguliuojančiuose tokios informacijos tvarkymą, nustatytais pagrindais ir tvarka.

7. [...]. Ekspertų išvadų teikimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras. [...].

[...]

10. [...]. Komisija sprendimus priima Komisijos posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių bendru sutarimu [...]. Komisijos posėdyje turi teisę dalyvauti pacientas [...], sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, darbuotojai ir išvadas pateikęs (pateikę) ekspertas (ekspertai).

[...].“

16. *Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo:*

7 straipsnis. *Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas* – „1. Šis įstatymas [...] įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. [...].“

8 straipsnis. *Įstatymo taikymas* – „Paciento sveikatai padaryta žala (turtinė ir neturtinė), atsiradusi iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytų asmens sveikatos priežiūros įstaigų civilinės atsakomybės draudimo sutarčių galiojimo metu, atlyginama pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusias nuostatas.“

17. *Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo:*

6 straipsnis. *Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas* – „1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, jos įgaliota institucija ir sveikatos apsaugos ministras iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

[...]

6. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti nagrinėti prašymai dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo baigiami nagrinėti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias nuostatas.“

18. *Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 8 d. nutarimu Nr. 3 (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2020 m. sausio 10 d. iki 2023 m. sausio 1 d.):*

1 punktas – „Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato pacientų [...] prašymų dėl turtinės ir (ar) neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, (toliau – žala) atlyginimo (toliau – prašymas) teikimo Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijai (toliau – Komisija), jų nagrinėjimo ir Komisijos sprendimų dėl žalos atlyginimo priėmimo, [...] tvarką.“

3 punktas – „Komisijos sekretorius prašymą registruoja Sveikatos apsaugos ministerijos dokumentų registravimo informacinėje sistemoje ir įvertina, ar su prašymu pateikti visi Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (toliau – įstatymas) 24 straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai (toliau – dokumentai), ar prašymas ir dokumentai atitinka sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus, ar juose pateikta visa ir tiksli informacija, ir:

3.1. jeigu su prašymu pateikti visi dokumentai, prašymas ir dokumentai atitinka sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus ir juose pateikta visa ir tiksli informacija, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos prašyme nurodytu būdu informuoja prašymą pateikusį asmenį apie prašymo gavimo datą ir perduoda prašymą ir dokumentus Komisijos pirmininkui, o jų kopijas visiems Komisijos nariams;

[...].“

6 punktas – „Komisijos sekretorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo ir dokumentų arba patikslinto prašymo ir (ar) trūkstančių ir (ar) patikslintų dokumentų gavimo dienos raštu išsiunčia įstaigai, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, prašymą pateikti visus dokumentus (įskaitant paciento medicinos dokumentų kopijas ir įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros specialistų paaiškinimus pagal Aprašo priede nustatytą formą), kuriuose pateikta visa informacija apie pacientą (įskaitant informaciją apie paciento buvimą įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą), reikalinga prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti. Įstaiga

Komisijos sekretoriaus rašte nurodytus dokumentus Aprašo 2 punkte nurodytais būdais turi pateikti Komisijai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Komisijos sekretoriaus rašto gavimo dienos.“

8 punktas – „Komisijos sekretorius ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo Aprašo 6 punkte nurodytų dokumentų gavimo iš įstaigos dienos apie tai informuoja Komisijos pirmininką, kuris paskiria Komisijos posėdžio datą ir laiką. Komisijos sekretorius apie Komisijos posėdį ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas iki Komisijos posėdžio dienos praneša Komisijos nariams, prašyme nurodytu būdu – prašymą pateikusiam asmeniui ir (arba) jo atstovui ir raštu – įstaigai, teikusiai asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme. Kartu su informacija apie Komisijos posėdį jiems pateikiama informacija, kad dalyvavimas Komisijos posėdyje neprivalomas ir kad Komisijos sprendimu Komisijos posėdyje jų gali būti prašoma pateikti paaiškinimus dėl prašyme ir (ar) pateiktuose dokumentuose nurodytų aplinkybių.“

9 punktas – „Komisija posėdyje išklausė pranešėjo parengtą informaciją apie prašymą ir gautus dokumentus, taip pat prašymą pateikusį asmenį ir įstaigos atstovą, jei jie dalyvauja posėdyje ir pageidauja būti išklaustyti, arba Komisija priima sprendimą, kad juos išklausti būtina, ir priima sprendimą, ar reikia kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus, nurodytus sveikatos apsaugos ministro patvirtintame ekspertų sąraše (toliau – ekspertai), dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo, [...] dėl tokios informacijos pateikimo, taip pat, jei prašymą pateikęs asmuo ir (arba) įstaigos, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, atstovas Komisijos posėdyje nedalyvauja, ar reikia Komisijos posėdyje išklausti prašymą pateikusio asmens ir (arba) įstaigos, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, paaiškinimus dėl prašyme ir (ar) pateiktuose dokumentuose nurodytų aplinkybių. Jei Komisija priima sprendimą, kad į ekspertus [...] kreiptis ir išklausti prašymą pateikusio asmens ir (arba) įstaigos, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, paaiškinimų nereikia, ji išnagrinėja prašymą ir dokumentus, įvertina, ar teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas paciento sveikatai yra padaryta žala, jei ji padaryta – ar tai nėra neišvengiama žala, taip pat ar pacientas tyčia ar dėl didelio neatsargumo neprisidėjo prie žalos atsiradimo, ir įstatymo 26 straipsnio 10 dalyje ir Komisijos nuostatuose nustatyta tvarka priima vieną iš šių sprendimų:

[...]“

11 punktas – „Jei Komisija priima sprendimą, kad reikia kreiptis į ekspertą (ar kelis ekspertus) dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo, [...], Komisijos pavedimu Komisijos sekretorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Komisijos posėdžio dienos raštu kreipiasi į Komisijos sprendime nurodytą ekspertą [...]. [...] Komisijos sekretorius ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo eksperto išvados [...] gavimo dienos apie tai informuoja Komisijos pirmininką, kuris paskiria Komisijos posėdžio datą ir laiką.

Apie Komisijos posėdį prašymą pateikęs asmuo, įstaiga, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, ir išvadą (-as) pateikęs ekspertas [...] informuojami Aprašo 8 punkte nustatyta tvarka, kartu pateikiant eksperto išvadą ir kitus gautus dokumentus, išskyrus medicinos dokumentus, ir nurodant, kad likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki Komisijos posėdžio jie turi teisę pateikti papildomus dokumentus dėl su eksperto išvadoje ir kituose gautuose dokumentuose nurodytos informacijos. Jei Komisija priima sprendimą, kad Komisijos posėdyje reikia išklausti prašymą pateikusio asmens ir (arba) įstaigos, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, paaiškinimus dėl prašyme ir (ar) pateiktuose dokumentuose nurodytų aplinkybių, kartu su informacija apie Komisijos posėdį jiems taip pat pateikiama informacija, kad Komisijos posėdyje jų bus prašoma pateikti paaiškinimus. Jeigu prašymą pateikęs asmuo, įstaiga, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, neatvyksta į Komisijos posėdį ir likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki Komisijos posėdžio dienos neinformuoja Komisijos apie objektyvias priežastis, dėl kurių negali atvykti į posėdį, Komisija sprendimą priima pagal prašyme ir kituose dokumentuose pateiktą informaciją.

Komisija, atsižvelgdama į šį punktą nustatyta tvarka gautą informaciją ir, esant Komisijos sprendimui, prašymą pateikusio asmens, įstaigos, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, žodinius paaiškinimus, priima Aprašo 9 punkte nurodytus sprendimus. Jei Komisija posėdyje nusprendžia, kad reikia išvadą pateikusio eksperto [...] paaiškinimų dėl išvadoje

[...] nurodytų aplinkybių, Komisijos pavedimu Komisijos sekretorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Komisijos posėdžio dienos Aprašo 8 punkte nustatyta tvarka informuoja išvadą pateikusių ekspertą [...] apie Komisijos posėdį ir apie tai, kad Komisijos posėdyje jų bus prašoma pateikti paaiškinimus dėl išvadoje [...] nurodytų aplinkybių. Apie Komisijos posėdį Aprašo 8 punkte nustatyta tvarka informuojamas ir prašymą pateikęs asmuo bei įstaiga, teikusi asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme. Komisija, atsižvelgdama į išvadą pateikusių ekspertų [...] žodinius paaiškinimus, priima Aprašo 9 punkte nurodytus sprendimus. Jei išvadą pateikęs ekspertas [...] į posėdį neatvyksta ir likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki Komisijos posėdžio dienos neinformuoja Komisijos apie objektyvias priežastis, dėl kurių negali atvykti į posėdį, Komisija sprendimą priima pagal ekspertų išvados, prašyme ir kituose dokumentuose pateiktą informaciją.“

12 punktas – „Komisijos pirmininkas Komisijos darbą organizuoja atsižvelgdamas į įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytą prašymo nagrinėjimo Komisijoje terminą. Komisija nustačiusi, kad dėl objektyvių priežasčių (sudėtingas žalos nagrinėjimo atvejis, reikia gauti papildomas išvadas, ekspertizes, kitus sprendimui priimti būtinus dokumentus ir kt.) per šį terminą negali priimti Aprašo 9 punkte nurodyto sprendimo, posėdyje priima sprendimą teikti sveikatos apsaugos ministru argumentuotą Komisijos siūlymą pratęsti šį terminą, bet ne ilgiau kaip dar vienam mėnesiui. Komisijos sekretorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sveikatos apsaugos ministro sprendimo dėl Komisijos sprendimo priėmimo termino pratęsimo priėmimo dienos prašyme nurodytu būdu apie tai praneša prašymą pateikusiam asmeniui ir (arba) jo atstovui.“

19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1324 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 8 d. nutarimo Nr. 3 „Dėl Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“:

„Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

[...]

2. Nustatyti, kad:

2.1. šis nutarimas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.;

2.2. iki šio nutarimo įsigaliojimo pradėti nagrinėti prašymai dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo baigiami nagrinėti pagal iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusias nuostatas.“

20. Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 10 d. nutarimu Nr. 152 (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2022 m. gegužės 28 d. iki 2023 m. sausio 1 d.):

1 punktas – „Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos (toliau – Komisija) uždavinį, funkcijas, Komisijos sudarymo ir darbo organizavimo, sprendimų įforminimo, Komisijos darbo apmokėjimo tvarką ir Komisijos sekretoriaus funkcijas.“

2 punktas – „Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu (toliau – Įstatymas), Vyriausybės patvirtintu Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir Nuostatais.“

3 punktas – „Komisijos veikla grindžiama kolegialaus klausimų svarstymo, demokratijos, teisėtumo, lygiateisiškumo principais, taip pat asmenine Komisijos narių atsakomybe.“

5 punktas – „Komisijos uždavinys – vertinti pacientų ir kitų asmenų, turinčių teisę į žalos atlyginimą, prašymus dėl turtinės ir (ar) neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, (toliau – žala) atlyginimo (toliau – prašymas) ir priimti sprendimus dėl žalos atlyginimo pacientams ir kitiems asmenims, turintiems teisę į žalos atlyginimą.“

7 punktas – „Komisija, vykdydama savo funkcijas, turi teisę:

7.1. kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijas, įstaigas, įmones, kitus asmenis, tvarkančius informaciją, reikalingą prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti, dėl šios informacijos pateikimo;

7.2. gauti dokumentus (įskaitant paciento medicinos dokumentų kopijas ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros specialistų paaiškinimus), kuriuose pateikta visa informacija apie pacientą (įskaitant informaciją apie paciento buvimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą), reikalingus prašymui nagrinėti ir sprendimui dėl prašymo priimti;

7.3. kreiptis į sveikatos priežiūros specialistus, nurodytus sveikatos apsaugos ministro patvirtintame ekspertų sąraše, (toliau – ekspertai) dėl išvadų, kurioms padaryti reikalingos specialios žinios, gavimo ir pateikti ekspertams visą reikiamą informaciją (įskaitant informaciją apie paciento buvimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą, taip pat visą kitą asmeninio pobūdžio informaciją apie pacientą), reikalingą išvadai pateikti;

7.4. priimti sprendimą dėl prašymo nedalyvaujant pacientui [...], sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, darbuotojams ir išvadas pateikusiam (pateikusiems) ekspertui (ekspertams), jei jiems apie Komisijos posėdžio datą, laiką ir vietą buvo pranešta Aprašo nustatyta tvarka;

7.5. kviešti pacientą [...], sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, darbuotojus ir išvadas pateikusį (pateikusius) ekspertą (ekspertus) dalyvauti Komisijos posėdžiuose.“

8 punktas – „Komisija, vykdydama savo funkcijas, privalo:

8.1. informuoti pacientą [...], sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, darbuotojus ir išvadą (-as) pateikusį (pateikusius) ekspertą (ekspertus) apie Komisijos posėdžius;

8.2. sprendimą dėl žalos atlyginimo priimti įvertinus Nuostatų 7.3 papunktyje nurodytas ekspertų išvadas, Nuostatų 7.1 papunktyje ir 23 punkte nurodytų asmenų, ekspertų ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kuri prašyme nurodyta kaip įstaiga, kurioje padaryta žala, pateiktus dokumentus bei Nuostatų 23 punkte nurodytų asmenų, dalyvaujančių Komisijos posėdyje, Komisijos posėdžio metu pateiktą informaciją;

8.3. išnagrinėti prašymus per Įstatyme nustatytą terminą.“

16 punktas – „Komisijos pirmininkas, o jo laikinai nesant – Komisijos pirmininko pavaduotojas:

16.1. organizuoja Komisijos darbą ir atsako už jos veiklą ir sprendimų priėmimą per Įstatyme nustatytą terminą;

16.2. šaukia Komisijos posėdžius ir jiems vadovauja;

16.3. paskiria Komisijos narius pranešėjais, atsakingais už konkretaus prašymo ir kitų Komisijoje gautų su prašymo nagrinėjimu susijusių dokumentų pristatymą Komisijos posėdyje (toliau – pranešėjas);

16.4. skelbia balsavimą ir balsuoja priimant Komisijos sprendimus;

16.5. pasirašo Komisijos protokolus ir Komisijos vardu siunčiamus dokumentus, išskyrus informacinio pobūdžio;

[...].“

17 punktas – „Komisijos nariai:

17.1. nagrinėja prašymus;

17.2. dalyvauja Komisijos posėdžiuose ir pristato prašymą ir kitus Komisijoje gautus su prašymo nagrinėjimu susijusius dokumentus, kurių pranešėju jis paskirtas;

17.3. balsuoja priimant Komisijos sprendimus;

17.4. rengia klausimų ekspertams ir Komisijos sprendimų dėl prašymo ir kitų Komisijoje gautų su prašymo nagrinėjimu susijusių dokumentų, kurių pranešėju jis paskirtas, projektus;

17.5. Komisijos pirmininko pavedimu surašo sprendimų projektus.“

18 punktas – „Sveikatos apsaugos ministro arba jo įgalioto asmens paskirtas Komisijos sekretorius:

18.1. registruoja prašymus ir su prašymu pateiktus dokumentus ir apie jų gavimą informuoja prašymą pateikusį asmenį;

18.2. rengia medžiagą Komisijos posėdžiams;

18.3. siunčia kvietimus į Komisijos posėdį Komisijos nariams, prašymą pateikusiam asmeniui [...] ir asmens sveikatos priežiūros įstaigai, teikusiai asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, ir ekspertams;

18.4. Komisijos pavedimu kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, teusią asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, dėl dokumentų, kuriuose pateikta informacija apie pacientą, reikalinga prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti, pateikimo;

18.5. Komisijos pavedimu kreipiasi į ekspertus dėl išvadų ir fizinius bei juridinius asmenis, tvarkančius informaciją, reikalingą sprendimui dėl prašymo priimti, dėl šios informacijos pateikimo;

18.6. pateikia Komisijos sprendimą prašymą pateikusiam asmeniui [...], asmens sveikatos priežiūros įstaigai, dėl kurios teiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų priimtas Komisijos sprendimas, ir, jeigu priimtas sprendimas atlyginti žalą, Vyriausybės įgaliotai institucijai, administruojančiai sąskaitą, kurioje kaupiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigų įmokos žalai atlyginti (toliau – sąskaita);

18.7. vykdo kitus Komisijos ar Komisijos pirmininko pavedimus, susijusius su Komisijos veikla.“

20 punktas – „Komisijos posėdžiai rengiami pagal poreikį atsižvelgiant į Įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytą prašymų nagrinėjimo Komisijoje terminą, tačiau ne rečiau kaip kartą per mėnesį.“

22 punktas – „Komisijos sekretorius apie Komisijos posėdį ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas iki Komisijos posėdžio dienos praneša Komisijos nariams, prašyme nurodytu būdu – prašymą pateikusiam asmeniui [...] ir raštu asmens sveikatos priežiūros įstaigai, teikusiai asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme. Kartu su šiuo pranešimu Komisijos sekretorius Komisijos nariams pateikia prašymus, kuriuos numatoma nagrinėti Komisijos posėdyje, ir dokumentus, reikalingus prašymui nagrinėti.“

23 punktas – „Komisijos posėdyje turi teisę dalyvauti pacientas [...], sveikatos priežiūros įstaigos, teikusios asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas prašyme, darbuotojai ir išvadas pateikęs (pateikę) ekspertas (ekspertai).“

25¹ punktas – „Komisijos posėdžio eigai fiksuoti ir prašymo nagrinėjimo objektyvumui užtikrinti Komisijos posėdžio sekretorius daro skaitmeninį Komisijos posėdžio garso įrašą, o nuotolinio posėdžio eigai fiksuoti, prašymo nagrinėjimo objektyvumui užtikrinti bei nuotoliniame posėdyje dalyvaujančių asmenų tapatybei nustatyti – nuotolinio posėdžio skaitmeninį vaizdo ir garso įrašą. Kitiems Komisijos posėdžio dalyviams daryti posėdžio garso bei vaizdo ir garso įrašus, fotografuoti, transliuoti posėdį bei posėdžio metu naudoti kitas technines vaizdo fiksavimo priemones draudžiama. Laikmena su skaitmeniniu garso ar vaizdo ir garso įrašu pridedama prie Komisijos posėdžio protokolo. Komisijos posėdžių protokolai, jų išrašai ir garso bei vaizdo ir garso įrašai ar jų dalys gali būti teikiami susipažinti tik asmenims, kuriems tokią teisę suteikia įstatymai. Su Komisijos posėdžių protokolais, jų išrašais, Komisijos posėdžių garso bei vaizdo ir garso įrašais ar jų dalimis taip pat galima susipažinti įgyvendinant duomenų subjekto teises, numatytas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).“

21. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1323 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“:

„Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

[...]

2. Nustatyti, kad:

2.1. šis nutarimas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

2.2. iki šio nutarimo įsigaliojimo pradėti nagrinėti prašymai dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo baigiami nagrinėti pagal iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusias nuostatas.“

22. Ekspertų sąrašo sudarymo ir ekspertų išvadų teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-36 (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2021 m. gruodžio 23 d. iki 2023 m. sausio 1 d.):

16 punktas – „Sąraše nurodytą ekspertą (-us) Komisija pasirenka pagal tai, kokios profesinės kvalifikacijos eksperto išvados reikia nagrinėjant paciento [...] prašymą dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, (toliau – žala) atlyginimo (toliau – paciento prašymas). [...]“

22 punktas – „Ekspertas išvadą turi pateikti Komisijai per komisijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 ir ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo komisijos prašymo pateikti išvadą gavimo dienos.“

23 punktas – „Jei ekspertas, gavęs Komisijos prašymą pateikti išvadą, nustato, kad išvadai pateikti reikia papildomos informacijos (įskaitant informaciją apie paciento buvimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą, taip pat visą kitą asmeninio pobūdžio informaciją apie pacientą), jis raštu kreipiasi į Komisijos sekretorių ir kitus asmenis, tvarkančius reikiamą informaciją, su prašymu pateikti tokią informaciją, nurodydamas tikslą, kuriam reikia informacijos, ir informacijos pateikimo terminą. [...]. Komisija ir asmenys, į kuriuos kreipiasi ekspertai, privalo pateikti jiems šioje dalyje nurodytą informaciją ir dokumentus. Jei kiti asmenys, tvarkantys eksperto prašomą informaciją, informuoja ekspertą apie tai, kad informacijai pateikti reikia ilgesnio termino, nei nurodė ekspertas, ir dėl to ekspertas nespės pateikti išvados per komisijos nustatytą terminą, jis ne vėliau kaip per vieną darbo dieną apie tai informuoja Komisijos sekretorių, kuris šią informaciją perduoda Komisijai. Komisija priima sprendimą dėl išvados pateikimo termino pratęsimo ir, jei tai padarius bus viršytas įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytas sprendimo dėl žalos atlyginimo priėmimo terminas, – dėl kreipimosi į sveikatos apsaugos ministrą dėl sprendimo dėl žalos atlyginimo termino pratęsimo. Jei ekspertui reikiamos papildomos informacijos niekas neturi, ekspertas išvadą parengia pagal turimą informaciją, arba jeigu informacijos nepakanka išvadai pateikti, Komisijai raštu motyvuotai išdėsto atsisakymo pateikti išvadą priežastis.“

25 punktas – „Jei Komisija nusprendžia, kad išvadoje į klausimus atsakyta neišsamiai arba kad atsakymai nėra pagrįsti ekspertui pateikta informacija, taip pat kai Komisija turi papildomų ir (ar) patikslinančių klausimų, ji į išvadą pateikusi ekspertą kreipiasi pakartotinai arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka kviečia ekspertą į Komisijos posėdį. Eksperto išvados tikslinimas Komisijos pašymu ir eksperto atsakymai į papildomus ir patikslinančius Komisijos klausimus nėra laikomi naujos išvados teikimu. Jei ekspertas atsisako patikslinti ar papildyti išvadą arba Komisijos posėdyje atsakyti į Komisijos klausimus, [...] aprašo nustatyta tvarka Komisija kreipiasi į kitą ekspertą.“

23. Ekspertų sąrašo sudarymo ir ekspertų ir kitų Ekspertų sąraše nenurodytų sveikatos priežiūros specialistų išvadų teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-36 (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2023 m. sausio 1 d. su vėlesniais pakeitimais):

23 punktas – „Ekspertas arba kitas sveikatos priežiūros specialistas išvadą Komisijai turi pateikti per komisijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 ir ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo komisijos prašymo pateikti išvadą gavimo dienos.“

24 punktas – „Jei ekspertas arba kitas sveikatos priežiūros specialistas, gavęs Komisijos prašymą pateikti išvadą, nustato, kad išvadai pateikti reikia papildomos informacijos (įskaitant paciento medicinos dokumentų kopijas ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos bei asmens sveikatos priežiūros specialistų paaiškinimus, kuriuose pateikta visa informacija apie pacientą (įskaitant

informaciją apie paciento buvimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sveikatos būklę, ligos diagnozę, prognozes ir gydymą, taip pat visą kitą asmeninio pobūdžio informaciją apie pacientą), jis raštu kreipiasi į Komisijos sekretorių ir kitus asmenis, tvarkančius reikiamą informaciją, su prašymu pateikti tokią informaciją, nurodydamas, kuriam tikslui reikia informacijos, ir informacijos pateikimo terminą. [...]. Komisija ir asmenys, į kuriuos kreipiasi ekspertai arba kiti sveikatos priežiūros specialistai, privalo pateikti jiems šioje dalyje nurodytą informaciją ir dokumentus. Jei kiti asmenys, tvarkantys eksperto arba kito sveikatos priežiūros specialisto prašomą informaciją, informuoja ekspertą arba kitą sveikatos priežiūros specialistą apie tai, kad informacijai pateikti reikia ilgesnio termino, nei nurodė ekspertas arba kitas sveikatos priežiūros specialistas, ir dėl to ekspertas arba kitas sveikatos priežiūros specialistas nespės pateikti išvados per Komisijos nustatytą terminą, jis ne vėliau kaip per vieną darbo dieną apie tai informuoja Komisijos sekretorių, kuris šią informaciją perduoda Komisijai. Komisija priima sprendimą dėl išvados pateikimo termino pratęsimo ir, jei tai padarius bus viršytas įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytas sprendimo dėl žalos atlyginimo priėmimo terminas, dėl sprendimo dėl žalos atlyginimo termino pratęsimo. Jei ekspertui arba kitam sveikatos priežiūros specialistui reikiamos papildomos informacijos niekas neturi, ekspertas arba kitas sveikatos priežiūros specialistas išvadą parengia pagal turimą informaciją, arba jeigu informacijos nepakanka išvadai pateikti, Komisijai raštu motyvuotai išdėsto atsisakymo pateikti išvadą priežastis.“

26 punktas – „Jei Komisija nusprendžia, kad išvadoje į klausimus atsakyta neišsamiai, atsakymai nėra pagrįsti ekspertui [...] pateikta informacija ir (arba) arba atsakymai pagrįsti akivaizdžiai neteisinga ir (arba) prieštaringa informacija, taip pat kai Komisija turi papildomų ir (ar) patikslinančių klausimų, ji į išvadą pateikusių ekspertą [...] kreipiasi pakartotinai arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka kviečia ekspertą [...] į Komisijos posėdį. Eksperto [...] išvados tikslinimas Komisijos prašymu ir eksperto [...] atsakymai į papildomus ir patikslinančius Komisijos klausimus nėra laikomi naujos išvados teikimu. Jei ekspertas [...] atsisako patikslinti ar papildyti išvadą arba Komisijos posėdyje atsakyti į Komisijos klausimus, [...] aprašo nustatyta tvarka Komisija kreipiasi į kitą ekspertą [...]“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

24. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

24.1. 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“:

„Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios ir kitos valstybės ir savivaldybių institucijos, visi pareigūnai turi veikti remdamiesi teise [...]. Neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Teisinio saugumo principas – vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų, reiškiantis valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius. Neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise. Valstybė privalo vykdyti savo įsipareigojimus asmeniui.“

24.2. 2018 m. balandžio 12 d. nutarimas Nr. KT6-N4/2018:

„Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, taip pat turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (*inter alia* 2015 m. lapkričio 19 d., 2016 m. liepos 8 d., 2018 m. kovo 2 d. nutarimai).

Pažymėtina, kad konstitucinis atsakingo valdymo principas, aiškinamas kartu su Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms imperatyvu, [...] (2016 m. liepos 8 d. nutarimas).“

25. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

25.1. 2011 m. rugpjūčio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁶²-442/2011, 2012 m. balandžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS¹⁴⁶-153/2012:

„Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisija nėra viešojo administravimo subjektas ir nevykdo Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje bei Administracinių bylų teisenos įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos viešojo administravimo veiklos. Ši komisija yra ginčų nagrinėjimo institucija, kurios paskirtis – ikiteismine tvarka spręsti civilinius ginčus dėl pacientams padarytos žalos atlyginimo (Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio 3 dalis). Kadangi minėta komisija veikia kaip ginčus sprendžianti institucija civilinių ginčų nagrinėjimo srityje, todėl šios komisijos sprendimų teisėtumas tiek materialiniais, tiek procesiniais aspektais turi būti vertinamas civilinius ginčus nagrinėjančio bendrosios kompetencijos teismo, o ne administracinio teismo.“

25.2. 2022 m. lapkričio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-733-821/2022:

„Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas laikosi praktikos, kad ginčai, susiję su minimos komisijos [*Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisija*] sprendimais, priskiriami prie ginčų, susijusių su sveikatos priežiūros paslaugų kokybe, ir negali būti laikomi ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. vasario 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-145-552/2020).“

26. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika:

2008 m. kovo 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-154/2008:

„Viešojoje teisėje veikia bendrasis teisinio reguliavimo principas „galima tai, kas leista“, pagal kurį viešosios teisės subjektai negali laisvai pasirinkti savo elgesio varianto, jie turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems suteikti konkrečių įstatymų, ir savo veikloje negali peržengti šių įgalinimų ribų. Viešojo administravimo subjektų veiksmai, atlikti viršijus įstatyminių įgalinimų (kompetencijos) ribas (*ultra vires*), yra pagrindas tokius veiksmus laikyti neteisėtais. [...]. Ar viešosios teisės subjektas elgėsi pakankamai rūpestingai ir atidžiai, turi būti vertinama pagal tai, kaip tiksliai jis laikėsi jo veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų.“

Tyrimo išvados

27. Pareiškėjų Atstovės esminė Skunde keliami problema yra Pacientės Prašymo nepagrįstai ilgas nagrinėjimas, Komisijai nesilaikant teisės aktuose įtvirtintų terminų, t. y. Seimo kontrolierių skundžiami Komisijos narių veiksmai (neveikimas), galimai lėmę pernelyg ilgą Pacientės Prašymo nagrinėjimą.

Pažymėtina, kad Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. Seimo kontrolierių veiklos tikslas – ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms. Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime išaiškino, kad Seimo kontrolieriai, pagal Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalį, nėra priskiriami nei įstatymų leidžiamajai, nei vykdomajai, nei teisminei valdžiai. Be to, Seimo kontrolieriams nepriskirta atlikti vertinimų specialių (specifinių) žinių reikalaujančiose srityse, tais klausimais, kurie priskirti, pavyzdžiui, medicinos mokslo sričiai (diagnozių nustatymo, tyrimų vertinimo, gydymo taktikos parinkimo, ekspertų išvadų vertinimo ir pan.), taip pat Seimo kontrolieriai nesprendžia ginčų.

Pagal teismų praktiką, pacituotą pažymos 24–25 punktuose, Komisija „nėra viešojo administravimo subjektas ir nevykdo [...] viešojo administravimo veiklos. Ši komisija yra ginčų nagrinėjimo institucija, kurios paskirtis – ikiteismine tvarka spręsti civilinius ginčus dėl pacientams

padarytos žalos atlyginimo“, „ginčai, susiję su minimos komisijos sprendimais [...] negali būti laikomi ginču dėl teisės viešojo administravimo srityje“. Atsižvelgiant į tai, šiuo konkrečiu atveju Komisijos veikla (galimas neveikimas), jos priimti konkretūs sprendimai dėl civilinio ginčo esmės bei kurių priėmimui buvo būtinos medicinos mokslo ir kitos specialiosios žinios, nėra vertintini.

28. Tačiau šiuo atveju svarbu pabrėžti ir tai, kad Seimo kontrolieriai taip pat prižiūri, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“ (pažymos 13 punktas). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs (pažymos 24 punktas), kad „Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios ir kitos valstybės ir savivaldybių institucijos, visi pareigūnai turi veikti remdamiesi teise“, kad „neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas“, o „neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise“, kad „valstybė privalo vykdyti savo įsipareigojimus asmeniui“.

Iš konstitucinio imperatyvo „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“ kildinamas gero administravimo principas. Šis principas yra teisinės sistemos pamatinis principas, viešojo sektoriaus subjektai yra saistomi jo reikalavimų. Gero administravimo principas labai platus, be kita ko, reiškiantis, kad valdžios įstaigos turi pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, reikalus tvarkyti teisingai, per kiek įmanomai trumpesnę laiką, elgtis atidžiai, apdairiai ir rūpestingai ir pan.

Tinkamas, atsakingas valdymas yra neatsiejamas nuo gero administravimo. Konstitucinis atsakingo valdymo principas „suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, taip pat turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus“. Atsakingo valdymo principas yra aiškinamas kartu su jau pirmiau aprašytu Konstitucijoje įtvirtintu valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms imperatyvu.

Taigi, apibendrinant, viešosios teisės subjektai yra saistomi konstitucinių teisės principų – teisinės valstybės, teisės viršenybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms ir kt., taip pat gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Teismų jurisprudencijoje pabrėžiama valdžios įstaigų pareiga laikytis teisės principų.

29. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pažymos 27 ir 28 punktuose, Seimo kontrolierė, turėdama pareigą prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms, pasisako dėl Skunde keliamo pagrindinio klausimo dėl per ilgai užsitęsusio Pacientės Prašymo Komisijoje nagrinėjimo.

Seimo kontrolierės nuomone, Komisija visgi nepateisinamai ilgai (beveik 1,5 metų) sprendė žalos atlyginimo klausimą pagal Pacientės Prašymą. Komisija nurodė, kad „Pacientės Prašymas, atsižvelgiant į tai, kad Pacientei paslaugos buvo teiktos 2018 m. – 2022 m., nagrinėjamas tiek pagal Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nuostatas, kurios galiojo iki 2019-12-31, tiek ir pagal Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nuostatas, kurios įsigaliojo nuo 2020-01-01“ (pažymos 10.1 papunktis, 16–17 punktai). Pagal atitinkamų redakcijų Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nuostatas: „Komisija Apraše nustatyta tvarka sprendimą dėl reikalaujamos žalos atlyginimo priima ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo gavimo Komisijoje dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių (sudėtingas žalos nagrinėjimo atvejis, reikalinga gauti papildomas išvadas, ekspertizes, kitus sprendimui priimti būtinus dokumentus ir kt.) per šį terminą sprendimas negali būti priimtas, sveikatos apsaugos ministras Komisijos argumentuotu teikimu gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip dar vienam mėnesiui. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas trūkumų šalinimo laikas į šį terminą neįskaičiuojamas“ (pažymos 15 punktas). Tokie terminai nustatyti ir Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo 12 punkte (pažymos 18 punktas). Be to, yra reglamentuota, kad: „Komisija, vykdydama savo funkcijas, privalo [...] išnagrinėti prašymus per Įstatyme nustatyta

terminą“; Komisijos pirmininkas „Komisijos darbą organizuoja atsižvelgdamas į įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytą prašymo nagrinėjimo Komisijoje terminą“, „organizuoja Komisijos darbą ir atsako už jos veiklą ir sprendimų priėmimą per Įstatyme nustatytą terminą“; „Komisijos posėdžiai rengiami pagal poreikį atsižvelgiant į Įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytą prašymų nagrinėjimo Komisijoje terminą“ (pažymos 18, 20 ir 22 punktai). Taigi, sprendimas turėjo būti priimtas per 2 mėnesius, o nesant galimybės per šį terminą priimti sprendimo – pratęsti jį ne ilgiau kaip dar vienam mėnesiui.

Pastebėtina, kad tyrimo metu Komisija Seimo kontrolierei pateikė informaciją, kad Pacientės Prašymas trūkumų neturėjo (pažymos 10.2 papunktis), taigi nebuvo papildomo termino trūkumams šalinti ir terminas turėjo būti skaičiuojamas nuo Pacientės Prašymo gavimo dienos. Taip pat pastebėtina, kad Komisija Seimo kontrolierei nepateikė jokios informacijos apie sveikatos apsaugos ministro sprendimą dėl Komisijos sprendimo priėmimo termino pratęsimo. Taigi, atsižvelgus į tai, galima daryti išvadą, kad terminas sprendimui priimti buvo 2 mėnesiai nuo Pacientės Prašymo gavimo Komisijoje dienos.

Komisija Seimo kontrolierei pateikė paaiškinimus dėl ilgo Pacientės Prašymo nagrinėjimo Komisijoje, pavyzdžiui:

- pati UAB „A“ nebendradarbiavo su Komisija ir ilgą laiką („daugiau nei 4,5 mėnesio“) nepateikė reikiamų dokumentų (pažymos 8.1, 11.10 papunkčiai);

- „dalis Pacientei teiktų paslaugų ir jų teikimo metu galimai Pacientei kilusi žala vertinama pagal Įstatymo redakciją, galiojusią iki 2019-12-31, dalis paslaugų vertinama pagal Įstatymo nuostatas, galiojusias Pacientės prašymo Komisijai pateikimo metu. Vertinant paslaugas pagal Įstatymo nuostatas, galiojusias iki 2019-12-31, Komisija taip pat turi įvertinti šių paslaugų neteisėtumą“ (pažymos 10.11 papunktis);

- „Pacientei paslaugos eilę metų buvo teiktos trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, skirtingą kvalifikaciją turinčių specialistų. Komisija, vadovaudamasi dvejomis skirtingomis Įstatymo redakcijomis turi įvertinti visų šių trijų asmens sveikatos priežiūros įstaigų Pacientei teiktas sveikatos priežiūros paslaugas“ (pažymos 11.9 papunktis);

- „Pacientė buvo teikusi Komisijai prašymą stabdyti jos Prašymo nagrinėjimą Komisijoje, dėl ko Prašymo nagrinėjimas buvo sustabdytas 1,5 mėnesio“ (pažymos 11.9 papunktis);

- „esant apskūstoms VASPVT išvadoms (negalint jomis remtis) ir esant neatitikimams tarp Komisijai išvadas teikusių specialistų pateiktos informacijos“, reikėjo papildomų kreipimųsi į ekspertus (pažymos 11.9 papunktis).

Seimo kontrolierei šie paaiškinimai yra suprantami, tačiau bet kuriuo atveju toks nepagrįstai ilgas sprendimo dėl Pacientės prašymo priėmimo terminas niekaip negali būti pateisinamas. Akivaizdu, kad terminai suteikia stabilumo bei aiškumo teisiniuose santykiuose. Terminai sprendimui priimti yra skirti užtikrinti asmenų teisei į klausimų išsprendimą per įmanomai trumpiausią laiką, neatidėliojant, taip pat, kad procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsiamas, o valdžios įstaigos įvykdytų joms pavestą kompetenciją. Taip pat ir asmenys, besikreipiantys į valdžios įstaigas (ar kitaip įtraukti į procesą), pagrįstai tikisi, kad jų klausimai bus išsprendžiami per konkrečius teisės aktuose nustatytus terminus. Tad situacija, kai asmenys turi laukti Komisijos sprendimo neapibrėžtą laiką, negali būti laikoma geru administravimu, atsakingu valdymu ir tinkamu tarnavimu žmonėms.

Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į tai, kas pirmiau išdėstyta, pripažįsta, kad Pareiškėjų teisė į gerą administravimą buvo pažeista.

30. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į tyrimo metu nustatytas aplinkybes ir į teisės aktų nuostatas, pacituotas šioje pažymoje, siekdama teikti siūlymus ar pastabas atitinkamoms institucijoms ir įstaigoms dėl administravimo gerinimo, kad nebūtų pažeidinėjamos žmogaus teisės ir laisvės, atkreipia dėmesį į toliau aprašytus tam tikrus momentus, kurie nedera su geru administravimu:

30.1. Pacientės Prašymo nagrinėjimo metu jos Prašymo nagrinėjimas buvo sustabdytas Pacientei, atsižvelgus į Komisijos siūlymą, pateikus prašymą jo nagrinėjimą stabdyti (pažymos 2.3, 10.4 papunkčiai). Seimo kontrolierei pastebėjus, kad pagrindų stabdyti prašymo nagrinėjimą teisės

aktai nenumato, Komisija tai pripažino – „galimybė Komisijai savarankiškai stabdyti prašymo nagrinėjimą Komisijoje tuo atveju, jei pacientas pageidauja Komisijai pateikti kuo daugiau jo prašymo nagrinėjimui reikšmingos informacijos ir tam reikia laiko, nenumato“ (pažymos 10.11 papunktis). Pažymėtina, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. galiojanti Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo redakcija jau numato pagrindus prašymo nagrinėjimą stabdyti – „jeigu dėl prašyme nurodytos žalos pradėtas ikiteisminis tyrimas arba nagrinėjama baudžiamoji byla teisme, Komisija priima sprendimą sustabdyti prašymo nagrinėjimą iki ikiteisminio tyrimo pabaigos arba teismo sprendimo priėmimo, o šis laikotarpis neįskaitomas į šioje dalyje nurodytą Komisijos sprendimo priėmimo terminą“, – tačiau šių pagrindų sąrašas yra baigtinis ir kitų situacijų, įskaitant buvusios Pacientės Prašymo nagrinėjimo metu, neapima, be to, šia teisės akto redakcija nebuvo vadovautasi Pacientės Prašymo nagrinėjimo metu. Seimo kontrolierė pabrėžia, kad, kaip jau buvo rašyta pirmiau, atsakingo valdymo principas suponuoja tai, jog visos valdžios įstaigos turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamosi teise, nes priešingu atveju valstybėje nebūtų užtikrinamas teisinis tikrumas ir saugumas. Be to, kaip yra pažymėjęs Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (pažymos 26 punktas), „viešojoje teisėje veikia bendrasis teisinio reguliavimo principas „galima tai, kas leista“, pagal kurį viešosios teisės subjektai negali laisvai pasirinkti savo elgesio varianto, jie turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems suteikti konkrečių įstatymų, ir savo veikloje negali peržengti šių įgalinimų ribų“, „ar viešosios teisės subjektas elgėsi pakankamai rūpestingai ir atidžiai, turi būti vertinama pagal tai, kaip tiksliai jis laikėsi jo veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų“. Taigi valdžios įstaigos neturi atlikti veiksmų, viršijančių įstatyminių įgalinimų (kompetencijos) ribas (*ultra vires*).

30.2. Skunde rašoma, kad Komisija nepateikė nuotolinio posėdžio garso įrašo (pažymos 2.7 papunktis), o vėliau po papildomo prašymo (pažymos 2.8 papunktis) jį pateikė, tačiau „neišdėstė argumentų, kodėl pagal 2023 m. kovo 9 d. prašymą informacijos neteikė, o štai pagal 2023 m. kovo 17 d. pakartotinį prašymą informaciją pateikė“ (pažymos 2.9 papunktis).

Nors Seimo kontrolierei Komisija paaiškino, kad atsakyme Atstovei nurodė, jog su Komisijos posėdžio įrašu galima susipažinti Komisijoje, o, tokiam pasiūlymui netikus, vėliau išsiuntė įrašą USB laikmenoje (pažymos 10.13 papunktis), tačiau iš tyrimo medžiagos matyti, jog Komisija, atsakydama į pirmąjį Atstovės prašymą pateikti įrašą, be galimo susipažinimo su įrašu Komisijoje, aiškiai nurodė, kad „posėdžių įrašai nėra persiunčiami ar kitokiu būdu platinami“ (pažymos 8.1 papunktis). Taigi Seimo kontrolierė pažymi, kad prašomas garso įrašas buvo pateiktas tik dėl Atstovės atkaklumo.

30.3. Tyrimo metu Seimo kontrolierė atkreipė dėmesį į tai, kad Komisija raštiškuose pranešimuose apie kreipimąsi į gydytojus ekspertus dėl išvadų, reikalingų Komisijos sprendimui priimti, naudoja formuluotę „gavę reikalingą informaciją, atnaujinsime pareiškimo nagrinėjimą“ (pažymos 8.3, 8.5, 11.2 papunkčiai). Seimo kontrolierės nuomone, tokia formuluotė įneša netikslumo, kadangi gali būti suprantama, kad, kol yra laukiama ekspertų išvadų, pareiškimų nagrinėjimas Komisijoje būna sustabdomas ir tas laikas neįskaičiuojamas į terminą, per kiek Komisija turi išnagrinėti pareiškimus. Tyrimo metu Komisija patikslino, kad „laukiant ekspertų išvadų, ar kitos reikiamos informacijos paciento prašymo nagrinėjimo terminai nėra stabdomi“ (pažymos 11.2 papunktis). Svarbu tai, kad Komisija atsižvelgė į Seimo kontrolierės keltą klausimą dėl formuluotės, patikslino ir pakeitė ją – „gavę reikalingą informaciją, informuosime apie kito posėdžio datą ir laiką“ (pažymos 11.2 papunktis).

30.4. Skunde ir jo papildymuose daug rašoma apie tai, kad Komisija į kreipimusis neatsako – „į šį laišką Pareiškėjų Atstovei nebuvo atsakyta“ (pažymos 4.1.4 papunktis), „į šį prašymą Komisija nesureagavo ir neatsakė iki šios dienos“ (pažymos 6.1 papunktis), „ignoruoja mūsų teiktus paklausimus dėl viešos ir aktualios teisinių paslaugų teikimui informacijos pateikimo dėl jų, kaip Komisijos, nagrinėto ginčo. T. y. atsakymo nepateikia jokio: nei teigiamo, nei neigiamo, niekaip nereaguoja ir į pakartotinius priminimus, kad atsakymai nėra gauti“ (pažymos 7 punktas) – arba atsako „tik formaliai, nepaaiškino ir neregistravo kuo iš tiesų remiantis neteikia Pareiškėjų prašomos informacijos“, „gavo Komisijos sekretorės [...] atsakymą, kuriame [...] nieko neatsakytą į pateiktą paklausimą“ (pažymos 2.4, 2.14–2.15 papunkčiai).

Seimo kontrolierė iš tyrimo metu gautos medžiagos pastebi, kad Komisija kai kuriais atvejais iš tiesų yra pateikusi gan formalius atsakymus į Pareiškėjų Atstovės prašymus. Pavyzdžiui, jei yra prašoma suteikti informaciją apie Prašymo nagrinėjimo eigą ar teirujamasi kitais klausimais, Komisija tiesiog nurodo atitinkamą teisės akto nuostatą, plačiau nepaaiškindama, neargumentuodama ir nesuteikdama informacijos prašomais klausimais. Natūralu, kad dėl tokių formalių atsakymų Pareiškėjų Atstovei gali atrodyti, kad atsakymai nebuvo pateikti (pažymos 4.1.4, 11.3 papunkčiai) arba jie formalūs, neišsamūs. Seimo kontrolierė pažymi, kad tam, jog būtų užtikrintas geras administravimas ir nepažeisti išsamumo bei tikslumo principai, būtina asmenims teikti visą pagal teisės aktus teiktiną, jų prašymo turinį atitinkančią informaciją, o teikiama informacija turi atitikti valdžios įstaigos disponuojamą informaciją.

30.5. Skunde rašyta ir apie tai, kad Komisija papildomai į ekspertę kreipėsi pavėluotai, t. y. po priimto sprendimo „tik po 15 (penkiolikos) darbo dienų“ (pažymos 4.2 papunktis). Komisija Seimo kontrolierei paaiškino, kad „per klaidą eksperto klausimų projektas nebuvo pateiktas išsiuntimui. Vėliau atsakingas darbuotojas išėjo kasmetinių atostogų. Pamačius, jog klausimai gydytojui ekspertei per klaidą nebuvo išsiųsti, klausimai buvo nedelsiant, tą pačią dieną išsiųsti gydytojui ekspertei“ (pažymos 11.4 papunktis). Šiuo atveju Seimo kontrolierė pažymi, kad gero administravimo principas taip pat reiškia ir pareigą (reikalavimą) valdžios įstaigoms veikti atidžiai ir rūpestingai, ir šio principo turi būti laikomasi.

30.6. Tyrimo metu Seimo kontrolierei prašant pateikti informaciją, kokių veiksmų turėtų imtis Komisija tokiais atvejais, kai skundžiama sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje galimai padaryta žala, nustatytais terminais nepateikia Komisijai prašomos informacijos, Komisija nurodė, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai „nenustato tvarkos, kokių veiksmų turi imtis Komisija, tuo atveju, jei pareiškėjo skundžiama asmens sveikatos priežiūros įstaiga Komisijai neteikia informacijos, reikalingos Komisijos sprendimui priimti. Taip pat Komisijai nesuteikti įgaliojimai taikyti atitinkamas poveikio priemones tais atvejais, kai įstaigos neteikia informacijos. Negavus prašomos informacijos, Komisijos sekretorius įprastai skambina, rašo elektroninius laiškus, įstaigoms ir toliau atsisakant bendradarbiauti, pakartotinai rašo oficialius raštus“ (pažymos 10.10 papunktis).

Kaip Seimo kontrolierei nurodė Komisija, UAB „A“ itin ilgai („daugiau nei 4,5 mėnesio“) nepateikė Komisijai reikiamų dokumentų, reikalingų Pacientės Prašymui nagrinėti. Tačiau, kaip matyti iš tyrimui pateiktos medžiagos, ir pati Komisija atitinkamoje situacijoje nesiėlgė apdairiai ir rūpestingai. Komisija, 2022 m. liepos 7 d. gavusi Pacientės Prašymą, sveikatos įstaigų, kuriose galėjo kilti žala, prašė iki 2022 m. liepos 21 d. „pateikti visus dokumentus [...], reikalingus Prašymui nagrinėti ir sprendimui priimti“ (pažymos 10.3 papunktis), tačiau, jų negavusi iki nurodyto termino, net iki 2022 m. rugsėjo 5 d. (daugiau nei mėnuo) neatliko jokių veiksmų reikalingai informacijai gauti. Visa reikalinga informacija iš sveikatos įstaigos buvo gauta tik 2022 m. lapkričio 18 d., „t. y., praėjus daugiau nei 4 mėnesiams po Komisijos pirminio prašymo pateikti [...] informaciją“ (pažymos 8.1 papunktis).

Seimo kontrolierės nuomone, nepateisinama yra tai, kad gali kilti ir kyla tokių situacijų, kai laiko tarpas reikalingai informacijai iš sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje galimai buvo padaryta žala, gauti yra ilgesnis nei teisės aktuose įtvirtintas terminas sprendimui dėl reikalaujamos žalos atlyginimo priimti. Svarbu tai, kad tokios situacijos ateityje nesikartotų ir būtų rastas būdas, kaip per teisės aktuose nurodytą terminą Komisijai priimti sprendimą dėl reikalaujamos žalos atlyginimo, net jei sveikatos priežiūros įstaigos neteikia informacijos laiku, nes kitu atveju natūraliai kyla klausimas, ar galėtų Komisija nepriimti jokio sprendimo tuo atveju, jeigu sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje galimai padaryta žala, išvis neteiktų Komisijai reikalingos informacijos.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

31. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia Skundą pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

32. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministru** ir **Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos pirmininkui** rekomenduoja atkreipti dėmesį į tyrimo išvadas ir imtis atitinkamų priemonių (teisinių, organizacinių), siekiant gero administravimo ir tinkamo tarnavimo žmonėms.

Primenama, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė